

EGZAMIN MATURALNY

JĘZYK HISZPAŃSKI

Poziom rozszerzony

ZBIÓR ZADAŃ

Materiały pomocnicze dla uczniów i nauczycieli

Centralna Komisja Egzaminacyjna

2015

Publikacja opracowana przez zespół koordynowany przez **Joannę Berej i Ilonę Gąsioriewicz-Kozłowską**, działający w ramach projektu *Budowa banków zadań* realizowanego przez Centralną Komisję Egzaminacyjną pod kierunkiem Janiny Grzegorek.

Autorzy

Iwona Izbrandt-Olejniczak

Krystyna Łapieńska-Rey

Małgorzata Płończak (kierownik zespołu przedmiotowego)

Elżbieta Ratajczak-Matusiak

Teresa Sikora

Komentatorzy

dr Łukasz Grützmacher

Monika Łakuta

David Vargas Vargas

Opracowanie redakcyjne

Dorota Borkowska

Redaktor naczelny

Julia Konkołowicz-Pniewska

Zbiory zadań opracowano w ramach projektu *Budowa banków zadań*,
Działanie 3.2 Rozwój systemu egzaminów zewnętrznych,
Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty,
Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Spis treści

Wprowadzenie	4
1. Rozumienie ze słuchu.....	5
1.1. Zadania wielokrotnego wyboru	5
1.2. Zadania na dobieranie.....	15
2. Rozumienie tekstów pisanych	18
2.1. Zadania na dobieranie.....	18
2.2. Zadania wielokrotnego wyboru	24
3. Znajomość środków językowych	31
3.1. Zadania wielokrotnego wyboru	31
3.2. Zadania krótkiej odpowiedzi	34
4. Wypowiedź pisemna	39
4.1. Artykuł.....	39
4.2. Rozprawka	40
4.3. List formalny	41
5. Transkrypcje tekstów do słuchania.....	43
6. Rozwiązania i komentarze do zadań	46
7. Wykaz umiejętności ogólnych i szczegółowych sprawdzanych zadaniami	56

Wprowadzenie

Prezentowany zbiór zadań z języka hiszpańskiego jest adresowany przede wszystkim do uczniów szkół ponadgimnazjalnych przygotowujących się do egzaminu maturalnego w nowej formule. Zbiór został przygotowany tak, aby można było z niego korzystać zarówno podczas samodzielnej pracy w domu, jak i na lekcjach pod kierunkiem nauczyciela.

Zbiór, odwołując się do wymagań *Podstawy programowej* i struktury arkusza egzaminacyjnego z języka obcego, zawiera starannie dobrane zadania zróżnicowane pod względem sprawdzanych umiejętności, materiału źródłowego oraz formy testowania.

Forma testowania, czyli typy zadań, kształtuje strukturę arkusza egzaminacyjnego. Stąd to właśnie typy zadań stanowią w zbiorze podrozdziały w ramach rozdziałów poświęconych poszczególnym sprawnościom językowym.

Zbiór składa się z siedmiu rozdziałów, z których cztery pierwsze zawierają zadania testujące rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych, znajomość środków językowych i umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnych. W tych rozdziałach uczniowie i nauczyciele znajdą 21 zadań.

Następne rozdziały to transkrypcje do zadań oraz rozwiązania zadań wraz z komentarzami. W ostatnim zaś rozdziale przedstawiono wykaz wymagań ogólnych i szczegółowych *Podstawy programowej*, na podstawie których zbudowano zadania.

Cechą szczególną publikacji jest obudowa zadań. Każdy typ zadania w poszczególnych podrozdziałach został poprzedzony wskazówkami ogólnymi, dotyczącymi sposobu jego rozwiązania.

Pierwsze zadania z serii zadań danego typu zawierają szczegółowe wskazówki odnoszące się do treści konkretnego zadania. Ten materiał ćwiczeniowy może stanowić dla ucznia samouczek lub służyć nauczycielowi jako pomoc w kształtowaniu u swoich podopiecznych strategii rozwiązywania zadań.

Kolejne zadania w każdym podrozdziale przeznaczone są do samodzielnego rozwiązania. Przygotowano do nich komentarze, dzięki którym uczeń może sprawdzić, czy jego tok rozumowania w poszukiwaniu poprawnej odpowiedzi był słuszny i czy w sposób właściwy odrzucił rozwiązania niepoprawne. Komentarze do zadań znajdują się w rozdziale z rozwiązaniami.

W celu odróżnienia zadań ze wskazówkami od tych do samodzielnego rozwiązania wskazówki zostały umieszczone w polach tekstowych na szarym tle.

Proponowany w zbiorze układ zadań, dzięki wskazówkom, pozwala nabyć umiejętność analizy tekstu, a następnie wykorzystać ją w zadaniach przeznaczonych do samodzielnego rozwiązania. Kształtowanie umiejętności analizy informacji w tekście i zadaniach jest niezwykle ważne, ponieważ przyczynia się do świadomego, a nie przypadkowego wyboru odpowiedzi.

Podjęcie przemyślanych decyzji okaże się istotne dla przyszłych absolwentów również w różnych sferach ich dorosłego życia. Życzymy im wszystkim wytrwałości w rozwijaniu umiejętności językowych i satysfakcji z sukcesu, jakim będzie swobodne komunikowanie się w świecie bez granic.

1. Rozumienie ze słuchu

Umiejętność rozumienia tekstów ze słuchu sprawdzana jest na egzaminie za pomocą zadań zamkniętych typu dobieranie i wielokrotny wybór. Zadania mogą być oparte na jednym tekście albo na kilku. W niektórych zadaniach teksty połączone są wspólnym tematem, w innych każdy tekst dotyczy innego tematu z podstawy programowej.

1.1. Zadania wielokrotnego wyboru

- Zapoznasz się z trzema wypowiedziami (dialogami i monologami) o różnej tematyce. Na egzaminie każda wypowiedź będzie odtworzona dwukrotnie. Do każdej wypowiedzi sformułowane jest jedno zadanie z trzema opcjami odpowiedzi.
- Czytając zadania, zwróć uwagę na to, jak są one sformułowane: czy dotyczą ogólnego sensu tekstu czy określenia celu mówiącego, może wskazania, kto jest mówiącym lub do kogo kieruje swoją wypowiedź. Jedno z zadań może dotyczyć odróżniania faktów od opinii.
- W ustaleniu, kim jest wypowiadająca się osoba lub do kogo się zwraca, pomoże Ci zrozumienie zwrotów, którymi ta osoba się posługuje. Jeśli nie zauważysz charakterystycznych zwrotów, spróbuj skupić się na zawartości treściowej wypowiedzi, z której będzie wynikało, kto mówi. W ustaleniu, gdzie ta osoba się znajduje, pomogą informacje na temat wyglądu lub przeznaczenia miejsca albo czynności ludzi, którzy w nim przebywają.
- Jeśli masz określić ogólny sens całego tekstu, zastanów się, które z proponowanych w zadaniu rozwiązań podsumowuje tekst lub w jakiś sposób go streszcza.
- Cel wypowiedzi pomogą Ci określić użyte przez autora czasowniki, np. wyjaśniać, radzić, ostrzegać, skarżyć się, zapraszać, zachęcać, krytykować.
- Rozpoznając, czy dane zdanie jest faktem czy opinią, pamiętaj, że musisz to zrobić, odnosząc się do treści tekstu, a nie swojej wiedzy ogólnej. Fakt to prawda obiektywna, a opinia to pogląd subiektywny. Jeśli osoba mówiąca przedstawia coś jako realny, naukowo lub statystycznie potwierdzony, zweryfikowany stan rzeczy, należy uznać, że jest to fakt. W przypadku zadań wymagających wskazania opinii pomocne będą występujące w tekście wyrażenia, np. *se cree que; en mi opinión*.
- Zapoznaj się z tekstami od początku do końca, nawet jeżeli wydaje Ci się już po pierwszych słowach, że znasz poprawną odpowiedź. Nie opieraj się na pojedynczych, wyrwanych z kontekstu słowach, należy zawsze rozważać fragment lub całość wypowiedzi.
- Spróbuj wstępnie zaznaczyć swoje odpowiedzi już podczas pierwszego zapoznawania się z tekstami. Podczas drugiego będziesz mógł się upewnić, czy Twoje odpowiedzi są poprawne.
- Jeśli masz wątpliwości, którą opcję wybrać, wyklucz te odpowiedzi, które na pewno nie są poprawne. Będzie Ci wtedy łatwiej podjąć decyzję.

Zadanie 1.

Usłyszysz dwukrotnie trzy teksty. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią nagrania. Zakreśl literę A, B albo C.

Tekst 1.

1.1. ¿Cuál es la intención del hablante?

- A. Recomendar la selección de la información para un currículum.
- B. Destacar los beneficios de tener una afición.
- C. Animar a ser sincero a la hora de escribir el currículum.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Czy autor udziela konkretnych wskazówek, jak zredagować interesujące CV? Co mówi o odbiorze pewnych informacji? Skup się na tym, co mówi o tym, jakie wnioski można wyciągnąć z faktu, że ktoś ma takie, a nie inne zainteresowania. Przed czym ostrzega autor?

Czy mówiący wspomina o zaletach bądź wadach posiadania pewnych zainteresowań? Czy autor ma na myśli zainteresowania, czy pisanie o nich?

Zastanów się, do czego zachęca mówiący. Jakich rad udziela? Czy wspomina o szczerości?

Transkrypcja

En un currículum vitae, los hobbies son una información que puede convertirse en el gancho que capte la atención e interés del seleccionador. Pero también es cierto que, dependiendo del hobby que indiques, puedes provocar todo lo contrario. Por ello, no debes incluir aficiones que impliquen riesgo, como buceo o alpinismo, ya que son actividades que podrían provocar un accidente con la consecuencia de tener una baja y no acudir a trabajar. Tampoco menciones aquellas que transmitan la idea de persona solitaria, como filatelia o poesía; en las empresas se prefiere a personas sociables y extrovertidas. Si no optas a un puesto de alta dirección, no presumas de practicar la vela o jugar al golf, puedes transmitir una imagen equivocada. ¿Qué es lo más seguro? No mencionar en tu currículum ninguna afición.

adaptado de www.mejorartucv.com

Tekst 2.

1.2. ¿Cuál de las frases expresa la opinión del hablante y no se refiere a un hecho?

- A. “El bilingüismo conlleva un retraso en la adquisición del lenguaje.”

Pomysł, czy to stwierdzenie pojawia się w wysłuchanym tekście jako opinia mówiącego czy jako fakt. Skąd wiesz, że to stwierdzenie jest faktem? Zastanów się, na kogo powołuje się mówiący.

B. “Los niños desarrollan una mayor habilidad de comunicación.”

Skąd wiesz, że to stwierdzenie jest opinią mówiącego albo faktem? Zwróć uwagę, czy mówiący używa jakichś sformułowań, które pozwalają przypuszczać, czyja to jest opinia.

C. “El bilingüismo desarrolla la conciencia del lenguaje.”

Zastanów się, czy to stwierdzenie jest przedstawione jako opinia mówiącego. Na co i na kogo powołuje się mówiący? Zwróć uwagę na całość tekstu. Jaki jest stosunek autora do tej kwestii?

Transkrypcja

Periodista: Hoy tenemos con nosotros al psicolingüista Parden Marán, especialista en bilingüismo. Explíquenos, ¿realmente el bilingüismo es beneficioso para el desarrollo de los niños?

P. Marán: Una reciente investigación realizada por científicos franceses revela que el bilingüismo desarrolla la conciencia del lenguaje. Los niños son capaces de comprender más rápidamente que el idioma es solo un medio y que existen diversas formas de transmitir un mensaje.

Periodista: ¿Y cuáles son sus costos?

P. Marán: Hay estudios que incluso han llegado a comprobar que el bilingüismo conlleva un retraso en la adquisición del lenguaje y un empobrecimiento del vocabulario en las dos lenguas. En mi opinión, no son estudios fiables. Yo no le veo desventajas al bilingüismo.

Periodista: Según usted, ¿vale la pena fomentar la educación bilingüe?

P. Marán: ¡Qué pregunta! Por supuesto que sí. Los niños desarrollan una mayor habilidad de comunicación. El bilingüismo es enriquecimiento, da una dimensión distinta de la vida.

adaptado de www.educacion-bilingue.com

Tekst 3.

1.3. El hablante presenta

A. la vida de una especie en extinción.

O czym jest cały tekst?
Czy w całości dotyczy życia jednego gatunku zwierząt?
Czy opowiada szczegółowo o ich życiu?

B. la labor de una asociación ecologista.

Czy mówiący przedstawia działania stowarzyszenia?
Czy wymienia i opisuje szczegółowo, czym zajmuje się stowarzyszenie?

C. los requisitos para participar en un proyecto.

Czy mówiący wymienia jakieś formy współpracy? Czy w tekście jest mowa o wymaganiach, jakie trzeba spełnić, by móc uczestniczyć w pracach stowarzyszenia?

Transkrypcja

Nuestra fundación ayuda a las tortugas marinas en peligro de extinción. Durante todo el año llevamos a cabo diferentes proyectos. El trabajo varía mucho y depende de la temporada. La temporada de las tortugas marinas comienza en abril y termina en diciembre. Las actividades incluyen recorridos, vigilancia y monitoreo de playas, rescate y protección de tortugas, liberación de crías, educación ambiental a visitantes y mucho más. También desarrollamos otros proyectos durante el resto del año, y en todos ellos necesitamos ayuda para poder realizarlos. En caso de que tengan cualquier duda o pregunta, escribannos y con mucho gusto les contestaremos.

adaptado de www.tortugasfundacionyepes.com

Poprawne rozwiązania

1.1. A

1.2. B

1.3. B

Zadanie 2.

Usłyszysz dwukrotnie trzy teksty. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią nagrania. Zakreśl literę A, B albo C.

Tekst 1.

2.1. El objetivo del hablante es

- A. animar a participar en viajes organizados.
- B. criticar la idea de pasar las vacaciones en Mallorca.
- C. desaconsejar la contratación de un servicio turístico.

Tekst 2.

2.2. ¿Cuál de las frases expresa una opinión y no se refiere a un hecho?

- A. “La risa ayuda a resolver los problemas con más eficacia.”
- B. “La risa puede actuar como analgésico natural.”
- C. “Reírse aumenta la creatividad.”

Tekst 3.

2.3. El locutor habla de

- A. la variedad de las creencias bolivianas.
- B. la pérdida de las creencias tradicionales.
- C. un evento relacionado con ciertas creencias.

Oprócz zadań wielokrotnego wyboru opartych na kilku krótkich tekstach w arkuszach występuje też zadanie oparte na dłuższym tekście. W zadaniu tym należy dokończyć zdania lub odpowiedzieć na pytania odnoszące się do treści wywiadu, wybierając jedną z czterech odpowiedzi.

- Zanim zapoznasz się z tekstem przeczytaj wszystkie zdania/pytania wraz z opcjami odpowiedzi. Podkreśl w nich kluczowe wyrażenia, abyś wiedział, na czym skupić uwagę, słuchając tekstu.
- Cztery spośród pięciu zdań/pytań odnoszą się do szczegółowych informacji zawartych w tekście. Jedno sprawdza, czy rozumiesz, jaki jest ogólny sens fragmentu/całego tekstu lub jaki jest cel wywiadu, lub kim jest jeden z rozmówców.
- Pamiętaj, że zadania ułożone są według kolejności występowania informacji w tekście. Zadanie na końcu dotyczy zawsze całego tekstu lub ostatniego fragmentu.
- W przypadku zadań opartych na wywiadzie zwróć uwagę na to, którego rozmówcy dotyczy dane zdanie/pytanie. Informacje zapisane w odpowiedziach mogą dotyczyć drugiego rozmówcy.
- Jeśli nie możesz znaleźć właściwej informacji, wyklucz odpowiedzi niezgodne z usłyszanym tekstem.
- Na egzaminie wysłuchasz tekstu dwukrotnie. Możesz więc upewnić się co do poprawności Twoich wyborów, słuchając tekstu po raz drugi.

Zadanie 3.

Usłyszysz dwukrotnie wywiad na temat języka ciała. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią nagrania. Zakreśl literę A, B, C albo D.

Przed wysłuchaniem wywiadu znajdź w każdym z punktów (A, B, C i D) „słowa-klucze”, czyli elementy Twoim zdaniem najbardziej istotne dla zrozumienia sensu każdego zdania.

3.1. Al principio de la conversación, Teresa Baró dice que

A. bajar la cabeza es señal de timidez.

B. lo emocional prevalece sobre lo racional.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Zwróć uwagę na wymienione części ciała. Z jakimi ruchami ciała są powiązane?
Czy wymienione ruchy głową odnoszą się do zachowań odzwierciedlających odczucia?
Do jakich?

Skup się na emocjach, uczuciach.
Czy są one wyrażane za pomocą słów czy raczej języka ciała?
Czy któraś z tych form wyrazu występuje częściej i jest uznawana za istotniejszą?

C. las microexpresiones pueden controlarse.

W którym fragmencie jest mowa o mikroekspresji mimicznej? Czy są tam wyrażenia wskazujące na kontrolę tego rodzaju mimiki czy na niemożność kontroli?

D. las manos en los bolsillos demuestran negligencia.

Skup się na częściach ciała. Czy pojawiają się one w kontekście garderoby? Jakie części ciała w połączeniu z jakimi częściami garderoby wskazują na postawy wobec innych? Jak są to postawy? Czy ich interpretacja zależy od okoliczności?

Transkrypcja

Periodista: Hoy está con nosotros Teresa Baró, especialista en lenguaje no verbal. Teresa, ¿podemos aprender a ver más allá de las palabras?

Entrevistada: La palabra expresa el contenido más informativo, pero el lenguaje corporal revela lo emocional y lo inconsciente. Lo queramos o no, decimos más con nuestros gestos que con las palabras.

Periodista: ¿Es cierto que la cara es el espejo del alma?

Entrevistada: Cuando recibimos estímulos, la emoción es mucho más rápida que la razón. Aunque la razón nos diga: «no tienes que poner esa cara», siempre será más lenta y se nos escapará una microexpresión, aunque dure décimas de segundo.

Periodista: Entonces, hay que estar muy atento para captarlo...

Entrevistada: Sí, pero no solo la cara nos delata. Cuando una persona sentada está nerviosa, balancea el pie constantemente. Cuando está de pie y cruza las piernas, muestra la timidez. Cruzando los brazos, bajando la cabeza o volviéndola hacia otro lado, se cierra simbólicamente. Igual que poniendo las manos en los bolsillos, lo que en otras circunstancias podría interpretarse como falta de buenos modales.

Skup się na fragmencie, w którym jest mowa o rozmowie w sprawie pracy. Szukając poprawnej odpowiedzi, zwróć uwagę, czy w kolejnych punktach (A, B, C i D) udzielająca wywiadu radzi co robić, czy czego raczej nie robić?

3.2. La especialista sugiere que durante una entrevista de trabajo

A. mantengamos las manos sobre la mesa.

Skup się na fragmentach, w których wymienione są określone miejsca. Czy we fragmencie, w którym jest mowa o stole, udzielająca wywiadu radzi, jakie gesty należy wykonać? Czy sugeruje, co robić z rękoma?

- B. calmemos los nervios jugueteando con objetos. →
- C. nos adelantemos a estrechar la mano del interlocutor. →
- D. nos abstengamos de arreglar los detalles de nuestra vestimenta. →
- Skup się na fragmentach odnoszących się do rąk. Czy autorka mówi o jakichś gestach wykonywanych rękoma w powiązaniu z jakimiś przedmiotami?
- Czy w tekście mówi się o formach witania się? Jeśli tak, to jakich? Czy udzielająca wywiadu daje jakieś rady związane z witaniem się?
- Skup się na szczegółach dotyczących ubioru. Czy w tekście pojawia się informacja o jakimś zachowaniu w powiązaniu z częściami lub częścią garderoby? Czy padają jakieś sugestie związane z tym zachowaniem?

Transkrypcja

Periodista: ¿Qué gestos deberíamos evitar en una entrevista de trabajo?

Entrevistada: En general, los dos extremos son negativos, tanto el exceso de confianza como el excesivo nerviosismo. Cuando saludes al entrevistador, dale la mano solo si él te la ofrece primero. Cuando ya estamos sentados, no hay que jugar con nada en la mano, es mejor mantenerlas juntas, pero no muy tensas, encima de las rodillas, y evitar ponerlas en la mesa del entrevistador. Tampoco da buena impresión darle vueltas al anillo, tocar el reloj o los puños de la camisa, ni intentar abrirse el nudo de la corbata. Lo recomendable es ser natural, pero con seguridad y firmeza.

Skup się na fragmentach, w których mówi się o cechach charakteru i zachowaniach właściwych dla lidera. Przed wysłuchaniem tekstu zastanów się nad znaczeniem każdego z czasowników rozpoczynających zdania w punktach A, B, C i D.

3.3. Según la entrevistada, un verdadero líder

- A. presenta una actitud distante. →
- Czy w tekście pojawiają się sugestie odnośnie języka ciała, gestów i postawy właściwych dla osoby, która ma autorytet lidera? Jaka to postawa?

B. basa su autoridad en la seriedad.

Czy w tekście udzielająca wywiadu mówi o poczuciu humoru? Czy wspomina o związku autorytetu lidera z zachowaniem powagi, poczuciem humoru lub jego brakiem?

C. refuerza su carisma con otras cualidades.

Czy w tekście mówi się o cechach wrodzonych i nabytych lidera? Czy te cechy się uzupełniają? Czy któreś są ważniejsze?

D. considera la risa una muestra de falta de confianza.

Skup się na fragmentach dotyczących miejsca pracy. Czy w tekście mówi się o atmosferze w miejscu pracy? Czy jest ona ważna? Jaką funkcję spełnia uśmiech w relacjach międzyludzkich w pracy?

Transkrypcja

Periodista: Hablando de seguridad y firmeza, ¿se puede aprender a “aparentar” ser un buen jefe, un líder?

Entrevistada: El carisma de un líder no es lo único, son varios rasgos que acaban haciendo que esa persona sea especial. Puede haber factores genéticos, como la inteligencia, la apariencia física, pero hay otras muchas cosas que hay que cultivar: la simpatía, el sentido del humor, el ser original. Un verdadero líder siempre se mostrará abierto y receptivo, pero sin gestos de duda, inseguridad o nerviosismo.

Periodista: En el ámbito laboral, algunos jefes toman la risa por falta de seriedad.

Entrevistada: La sonrisa es un mensaje de bienvenida. Un entorno donde la gente no sonríe genera tensiones y falta de confianza. En el trabajo hay momentos para todo, un exceso de risa o sonrisa puede ser contraproducente. Pero un jefe que cree que tiene que poner cara seria para tener autoridad es una persona insegura con poca capacidad para liderar.

Skup się na fragmencie odnoszącym się do kłamstwa i gestów.

3.4. La especialista sostiene que una persona que miente

A. empieza a hablar más alto.

Czy w tekście wspomina się, że osoba, która kłamie, zmienia wysokość głosu? W jaki sposób? Czy podnosi głos?

B. mira directamente a los ojos.

→ Skup się na fragmentach, w których mówi się o tym, w jaki sposób patrzy osoba, która kłamie. Czy unika wzroku rozmówcy?

C. construye una historia basada en recuerdos.

→ Czy w tekście mówi się, jaki proces towarzyszy „tworzeniu” kłamstwa? Czy osoba, która kłamie, opiera się na wspomnieniach czy na wyobraźni?

D. levanta la mirada en una dirección determinada.

→ Skup się na fragmentach, w których mówi się o tym, w jaki sposób patrzy osoba, która kłamie. Czy patrzy w określone miejsce? Gdzie to miejsce się znajduje i dlaczego?

Transkrypcja

Periodista: ¿El lenguaje no verbal ayuda a destapar a un mentiroso?

Entrevistada: Las personas que mienten emiten señales: evitan la mirada, bajan el volumen de voz, carraspean, se tocan la cara o el cuello, les tiemblan los labios. Una cosa característica es que levantan los ojos hacia la izquierda porque tratan de imaginarse una historia en su mente. En cambio, cuando una persona levanta la mirada hacia la derecha, intenta recordar viejas imágenes, es decir, no miente.

Periodista: Un consejo, para terminar...

Entrevistada: Vale la pena conocer el significado de los gestos para utilizarlos de forma más consciente. La expresión no verbal es crucial en las relaciones con los demás, porque nos tratan según cómo nos ven y actúan según cómo nos perciben.

adaptado de www.noticias24.com

Skup się na przekazie całości wypowiedzi, a nie tylko poszczególnych fragmentów.

3.5. La entrevistada pretende

A. animar a aprovechar el lenguaje de los gestos.

→ Czy w tekście mówi się o roli języka ciała? Czy w relacjach międzyludzkich język ciała przeszkadza czy pomaga? Czy udzielająca wywiadu zachęca do poznania i opanowania języka ciała?

B. destacar las deficiencias de la expresión no verbal.

→ Czy w tekście wymienia się niedogodności związane z językiem ciała? Czy te niedogodności i ich skutki są podkreślane?

C. cuestionar las interpretaciones del lenguaje corporal.

Czy w tekście przytacza się różne interpretacje języka ciała? Czy udzielająca wywiadu podważa któreś z nich?

D. criticar la importancia que se le da a la comunicación no verbal.

Czy w tekście ocenia się wymowę języka ciała? Czy udzielająca wywiadu stwierdza, że przykładamy zbyt dużą wagę do języka ciała lub że go nie doceniamy?

Poprawne rozwiązania

3.1. B

3.2. D

3.3. C

3.4. D

3.5. A

Zadanie 4.

Usłyszysz dwukrotnie wywiad z hiszpańską prezenterką telewizyjną, Toñi Moreno. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią nagrania. Zakreśl literę A, B, C albo D.

4.1. El libro *La chica que no creía en los milagros*

- A. es una selección de biografías de gente famosa.
- B. ofrece pautas de comportamiento universales.
- C. da sugerencias para salir adelante.
- D. se compone de relatos ficticios.

4.2. Toñi Moreno afirma que decidió escribir el libro porque

- A. adquirió conocimientos de psicología.
- B. llevaba años pensando hacerlo.
- C. sentía afición por la literatura.
- D. pudo elegir el tema.

4.3. De joven, la presentadora

- A. vivía en una familia humilde.
- B. soñaba con estudiar Derecho.
- C. luchaba contra la frustración.
- D. lograba éxito en los castings.

4.4. Refiriéndose a la gente que participó en su programa, la entrevistada

- A. elogia su asesoramiento profesional.
- B. destaca la empatía que mostraba.

- C. reprocha su actitud negativa.
- D. cuestiona su generosidad.

4.5. Hablando del programa *Entre todos*, Toñi Moreno dice que

- A. ella misma ponía en duda la eficacia del proyecto.
- B. su equipo confiaba en la solidaridad ciudadana.
- C. lo dirigió sin implicarse en el asunto.
- D. está orgullosa de liderarlo.

1.2. Zadania na dobieranie

- ☞ Ten typ zadania oparty jest na czterech odrębnych monologach o zbliżonej tematyce. Zanim zapoznasz się ze zdaniami oznaczonymi literami A–E, do których należy przyporządkować monologi, przeczytaj polecenie. Określono w nim temat tych wypowiedzi – to ułatwi Ci zrozumienie tekstów.
- ☞ Przeczytaj 5 zdań znajdujących się pod poleceniem. Zdania te odnoszą się do szczegółowych informacji zawartych w poszczególnych wypowiedziach, a nie są podsumowaniem czy streszczeniem tych wypowiedzi. Wyszukaj w nich słowa i wyrażenia kluczowe, które, Twoim zdaniem, mogą odnosić się do treści zawartych w tekstach. Możesz je podkreślić.
- ☞ Pamiętaj, że treści wyrażone w nagraniach będą najczęściej sformułowane w inny sposób niż w zdaniach, które należy dopasować. Uważaj na słowa i wyrażenia w tekstach, które brzmią identycznie, jak te podane w zdaniach. Sprawdź, czy są użyte w tym samym kontekście, czy odnoszą się do takiej samej sytuacji/osoby itp.
- ☞ Dobierając zdania do kolejnych wypowiedzi, za każdym razem przeczytaj wszystkie zdania. Tylko w ten sposób zauważysz swoje ewentualne pomyłki.
- ☞ Pamiętaj, że jedno zdanie nie pasuje do żadnej wypowiedzi.
- ☞ Zapisuj swoje rozwiązania. Jeśli masz wątpliwości, zanotuj przy zadaniu oznaczenia literowe zdań, których nie wykluczasz. Sprawdźs swoje rozwiązania podczas ponownego zapoznania się z wypowiedziami.

Zadanie 5.

Usłyszysz dwukrotnie cztery wypowiedzi na temat muzeów. Do każdej wypowiedzi (5.1.–5.4.) dopasuj odpowiadające jej zdanie (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli. **Uwaga:** jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

Este museo

- A. cuenta con una exposición de joyas.

Wskazówki do rozwiązania zadania

→ W których tekstach znajdziesz słownictwo związane z biżuterią?
W którym tekście jest mowa o biżuterii w kontekście wystawy?

B. se caracteriza por unos interiores luminosos.

→ W których tekstach znajdziesz fragmenty odnoszące się do światła? W którym z tych tekstów to słownictwo odnosi się do oświetlenia wnętrza?

C. ofrece una extensa colección de obras escultóricas.

→ W których tekstach jest wzmianka o rzeźbach? Czy w którymś z tych tekstów jest informacja o dużej kolekcji rzeźb?

D. expone una colección que fue donada bajo una condición.

→ W których tekstach jest informacja o przekazaniu / podarowaniu kolekcji? W którym tekście wspomina się, że kolekcja została podarowana pod pewnym warunkiem?

E. se encuentra en la localidad de la cual procede su fundador.

→ W których tekstach jest mowa o fundatorze muzeum? W którym tekście informacja o fundatorze jest powiązana z miejscem jego pochodzenia?

5.1.	5.2.	5.3.	5.4.

Transkrypcja

5.1.

Sin duda, el Museo Picasso de Málaga tiene mucho renombre, pero existen otros museos dedicados a la figura del genial pintor que también merece la pena visitar. Uno de ellos lo encontré casualmente en un pueblo cerca de Madrid y creo que es una maravilla. El museo está lleno de obras magníficas que el mismo pintor regaló a su barbero, Eugenio Arias. Según me enteré, los dos se conocieron durante el exilio en Francia y su amistad duró 26 años, hasta la muerte del artista. El barbero regresó a España, a su pueblo natal, con la idea luminosa de que se creara allí un museo monográfico con la singular colección que le había sido regalada.

adaptado de www.diariodelviajero.com

5.2.

¿Habéis visitado ya el Museo Sorolla? Es uno de mis preferidos. El museo fue la casa-estudio del artista valenciano durante su larga estancia en Madrid y conserva, además de una fantástica muestra de su obra, objetos y recuerdos de su vida. La casa del pintor es, de verdad, una pequeña joya. Fue proyectada con la intención de captar la mejor luz natural, esa que tanto le gustaba a Sorolla plasmar en sus cuadros. Durante la visita podéis recorrer también un maravilloso jardín, inspirado en los patios de la Alhambra y diseñado por el propio artista. Da gusto pasar el tiempo en este hermoso lugar que, además, está en perfectas condiciones.

adaptado de www.minube.com

5.3.

Si estás visitando los museos de Madrid, te recomiendo uno que está en el barrio La Castellana. El museo lleva el nombre de Lázaro Galdiano, quien donó al Estado Español su maravillosa colección. Se trata de una colección muy singular en la que se encuentran pinturas tan famosas como *Las Brujas* o *El Aquelarre* de Goya y la mayoría son obras de pintores españoles. Aunque el Museo Fundación Lázaro Galdiano no es grande, su catálogo de objetos de arte es extensísimo y está lleno de tesoros. Hay allí grabados, libros del siglo XV, unas cuantas esculturas y una magnífica colección de collares y brazaletes de piedras preciosas que merecen largo tiempo de admiración.

adaptado de www.minube.com**5.4.**

Ayer visité el Museo Cerralbo. No es de los más conocidos de Madrid, pero muy recomendable si quieres ver cómo vivía en la capital la gente adinerada de la primera mitad del siglo XX. Decorado tal como estaba en la época, en su interior se conservan un baño espectacular con una escultura griega, un enorme salón de baile, armaduras y fotografías. Pero lo que más impresiona es su sensacional colección de pintura, reunida por el Marqués y sus hijos a lo largo de sus innumerables viajes por toda Europa. El guía dijo que cuando el noble filántropo falleció, legó a España todo el conjunto, siempre y cuando permaneciera íntegro. Y allí está.

adaptado de www.minube.com**Poprawne rozwiązania**

5.1.	E
5.2.	B
5.3.	A
5.4.	D

Zadanie 6.

Usłyszysz dwukrotnie cztery wypowiedzi na temat przeznaczenia pieniędzy wygranych na loterii. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu dopasuj do każdej wypowiedzi (6.1.–6.4.) odpowiadające jej zdanie (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli. **Uwaga:** jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

¿Cuál de los hablantes

- A. montaría un negocio?
- B. repetiría una experiencia?
- C. ayudaría a los más necesitados?
- D. le daría una sorpresa a su familia?
- E. ingresaría el dinero en una cuenta de ahorro?

6.1.	6.2.	6.3.	6.4.

2. Rozumienie tekstów pisanych

Umiejętność rozumienia tekstów pisanych sprawdzana jest na egzaminie za pomocą zadań zamkniętych typu dobieranie i wielokrotny wybór. Zadania zbudowane są na podstawie różnorodnych tekstów, np. narracyjnych, informacyjnych, użytkowych oraz literackich. W zadaniu może wystąpić jeden tekst bądź kilka niezależnych.

2.1. Zadania na dobieranie

Dobieranie tekstu do zdania

- ☞ W tym zadaniu znajdziesz albo trzy teksty na zbliżony temat, albo jeden tekst podzielony na trzy fragmenty. Twoim zadaniem jest wskazanie, w którym tekście/fragmencie pojawia się informacja zawarta w zdaniu w tabeli.
- ☞ Przeczytaj tekst/teksty pobieżnie, aby zrozumieć, o czym jest/są.
- ☞ Czytając po raz drugi, znajdź te fragmenty, które, Twoim zdaniem, odnoszą się do poszczególnych zdań w tabeli. Zwróć uwagę, że zdania dotyczą szczegółowych informacji zawartych w tekście/tekstach. Nie szukaj jednak w tekście/tekstach dokładnie takich samych słów jak te, które występują w zdaniach. Mogą one być użyte w innym kontekście. Skup się na wyrażeniach synonimicznych i parafrazach.
- ☞ Pamiętaj, że w jednym z fragmentów/tekstów musisz znaleźć informacje pasujące do dwóch zdań z tabeli.
- ☞ Po zapoznaniu się z kolejnym fragmentem/tekstem za każdym razem przeczytaj wszystkie podane w tabeli zdania. Tylko w ten sposób zauważysz swoje ewentualne pomyłki.

Zadanie 7.

Przeczytaj tekst, który został podzielony na trzy części (A–C) oraz pytania go dotyczące (7.1.–7.4.). Do każdego pytania dopasuj właściwą część tekstu. Wpisz rozwiązania do tabeli. **Uwaga:** jedna część tekstu pasuje do dwóch zdań.

¿En cuál de los párrafos el autor

7.1. destaca el diseño de los restaurantes?

7.2. menciona diferentes oficios populares?

Wskazówki do rozwiązania zadania

Zastanów się, czy kiedy autor pisze o lokalach gastronomicznych, w którymś z tekstów pojawia się słownictwo związane z wystrojem wnętrz. Nie zwracaj uwagi na fragmenty dotyczące dekorowania potraw, skup się na wnętrzach.

Wyszukaj w testach fragmenty odnoszące się do pracy zawodowej bądź wykonywanych zawodów. W jakim znaczeniu użyto tam przymiotnika *popular*? Do jakich zawodów może się odnosić? Czy są to zawody znane czy nie? Zwyczajne czy rzadkie?

7.3. alude a la popularidad del bocadillo de media mañana?

Poszukaj określ pory dnia i godziny. W których fragmentach autor pisze o porze dnia, kiedy Hiszpanie jedzą? Pomyśl, jakiego synonimu użyjesz, żeby zastąpić rzeczownik *bocadillo*.

7.4. hace alusión a personajes popularizados por los medios?

Jak rozumiesz *personajes popularizados*? Kogo autor może mieć na myśli? Jakim synonimem zastąpiłbyś *popularizados*? Znajdź fragment, w którym autor nawiązuje do znanych postaci.

7.1.	7.2.	7.3.	7.4.

DECONSTRUYENDO LOS PINCHOS DE TORTILLA

- A. En España siempre nos queda algo por ver. Ahora se trata del *brunch*. Estoy viendo la tele y me froto los ojos. Minuto y medio de telediario, cinco cocineros de ilustre categoría mediática explicándonos el invento. En los últimos tiempos, desayunar normal es una horterada y comer a mediodía resulta muy poco *trendy*. Lo que se ha puesto de moda es el tal *brunch*. Que no es desayuno, ni es comida, sino algo situado a medias, aunque con un toque de distinción y diseño. El desayuno de media mañana de toda la vida, pero en bonito y elegante.
- B. Todo consiste en hacer una comida ligera más sustanciosa que el desayuno y menos potente que la comida en locales ambientados por decoradores exclusivos y exquisitos. Nada de bacalao rebozado del bar de Manolo. Ni siquiera pincho de solomillo. La palabra clave del *brunch* es deconstrucción. Por ejemplo, deconstrucción de migas de bacalao a la vizcaína con reducción de salsa de jengibre chino. Y cosas así. Todo ello servido en platos inmensos, a fin de adornar el resto con bonitos motivos decorativos a base de chorrillos artísticos de salsa, crema, caramelo...
- C. Y así podemos estar a la moda y llenar la tripa. Porque ya está bien de esa imagen agropecuaria que damos a las once de la mañana, a la hora de la caña, el pincho y el bocata, con esos bares llenos de gente que pincha boquerones con palillos. España seguirá siendo el tren que nunca cogemos mientras un albañil, una barrendera o un pastor de ovejas, por ejemplo, sigan prefiriendo un bocata de longaniza frita a sentarse tranquilos en una mesa elegante y degustar sin prisas, muy atentos a la textura de sabores, un *brunch* a base de rollito tailandés con sushi de berenjena deconstruida al perejil salvaje.

Poprawne rozwiązania

7.1.	B
7.2.	C
7.3.	C
7.4.	A

Zadanie 8.

Przeczytaj tekst, który został podzielony na trzy części (A–C) oraz pytania go dotyczące (8.1.-8.4.). Do każdego pytania dopasuj właściwą część tekstu. Wpisz rozwiązania do tabeli. **Uwaga:** jedna część tekstu pasuje do dwóch zdań.

¿En cuál de los párrafos está escrito que la mujer		
8.1.	se prometió no regresar jamás a su tierra natal?	
8.2.	carecía de tiempo libre para viajar?	
8.3.	era apreciada por sus maestras?	
8.4.	sufría problemas de insomnio?	

DE VUELTA A SANTO DOMINGO

- A.** Urania. No le habían hecho un favor sus padres; su nombre daba la idea de un planeta, de un mineral, de todo, salvo de la mujer espigada y de rasgos finos cuya imagen le devolvía el espejo. ¡Urania! Vaya ocurrencia. Felizmente ya nadie la llamaba así, sino Uri o Doctor Cabral. Que ella recordara, desde que salió de Santo Domingo, ni en Boston, ni en Nueva York, nadie había vuelto a llamarla Urania, como antes en su casa y en el Colegio, donde las monjas que les daban clases la ponían de ejemplo porque sacaba el Premio de Excelencia todos los años.
- B.** Urania espera que asome el mar por la ventana de su cuarto, en el Hotel Jaragua, y por fin lo ve. La oscuridad cede en pocos segundos y el resplandor azulado del horizonte inicia el espectáculo que aguarda desde que despertó, a las cuatro, pese a la pastilla que había tomado rompiendo sus prevenciones contra los somníferos. La superficie azul oscura del mar va a encontrarse con un cielo plomizo en la remota línea del horizonte, y, aquí, en la costa de la isla, rompe en olas sonoras y espumosas contra el Malecón, del que divisa pedazos de calzada entre las palmeras que lo bordean.
- C.** ¿Has hecho bien en volver a Santo Domingo? Te arrepentirás, Urania. Desperdiciar una semana de vacaciones, tú que siempre estabas demasiado atareada para conocer tantos lugares que te hubiera gustado ver, retornando a la isleta que juraste no volver a pisar. ¿Síntoma de decadencia? ¿Sentimentalismo otoñal? Curiosidad, nada más. Probarte que puedes caminar por las calles de esta ciudad que ya no es tuya, recorrer este país ajeno, sin que ello te provoque odio, amargura, sin que ello te haga sufrir.

adaptado de Mario Vargas Llosa, *La fiesta del Chivo*

Uzupełnianie luk w tekście

- Przeczytaj cały tekst, ignorując luki i zastanów się, jaki jest jego ogólny sens.
- Przeczytaj zdania umieszczone pod tekstem. Zwróć uwagę na ich treść oraz budowę. Pamiętaj, że jedno zdanie nie pasuje do żadnej luki.
- Ponownie przeczytaj fragment tekstu, w którym znajduje się pierwsza luka. Zwróć szczególną uwagę na zdanie poprzedzające lukę i na zdanie następujące po niej; zastanów się, jakiej informacji brakuje w tym fragmencie.
- Zdanie logicznie pasuje do otaczających je zdań, gdy nie zaburza chronologii i ciągłości opisywanych wydarzeń, mówi o tych samych osobach, a wydarzenia toczą się w tym samym czasie i miejscu.
- To, czy wstawione zdanie gramatycznie pasuje do zdań przed i po luce, sprawdzisz, analizując przede wszystkim poszczególne zdania / części mowy w otoczeniu luki, a także ich formy gramatyczne.
- Możesz podkreślić w zdaniu poprzedzającym lukę i w zdaniu następującym po nim oraz w brakującym zdaniu te słowa lub wyrażenia, które, Twoim zdaniem, wskazują na logiczne lub gramatyczne powiązania między nimi.
- Brakujące zdanie/fragment tekstu musi łączyć się pod względem logicznym i gramatycznym zarówno ze zdaniem poprzedzającym, jak i następującym.
- Niekiedy brakujące zdanie/fragment tekstu może poprawnie łączyć się ze zdaniem poprzedzającym, ale nie pasować do fragmentu następującego po nim (lub odwrotnie). Nie jest to wtedy prawidłowo dobrane zdanie/fragment tekstu.
- Uzupełniając luki, czytaj za każdym razem wszystkie zdania A–E. Tylko w ten sposób sprawdzisz, czy Twoje wybory są słuszne.
- Na koniec przeczytaj cały tekst ze wstawionymi zdaniami. To ostateczny sprawdzian Twoich decyzji.

Zadanie 9.

Przeczytaj tekst, z którego usunięto cztery fragmenty. Wpisz w luki 9.1.–9.4. litery, którymi oznaczono brakujące fragmenty (A–E), tak aby otrzymać logiczny i spójny tekst. Uwaga: jeden fragment został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

UN NEGOCIO LUCRATIVO

Hemingway cobraba los artículos por palabras y lo mismo daba que fueran adjetivos que sustantivos, preposiciones que adverbios. No recuerdo de dónde saqué esa información, hace mil años, pero me impresionó vivamente. En mi barrio había una tienda de ultramarinos, una panadería, una frutería... **9.1.** _____ Para vender frutas o pan, pensaba yo, era preciso depender de otros proveedores a los que había que pagar, mientras que las palabras estaban al alcance de todos, en la calle o en el diccionario.

Wskazówki do rozwiązania zadania

W zdaniu przed luką 9.1. narrator wymienia sklepy. Czy wśród zdań A-F jest zdanie nawiązujące do sklepów?

Imaginé entonces que ponía una tienda de palabras a la que la gente del barrio se acercaba después de comprar el pan. Sólo que yo las vendía a precios diferentes. Las más caras eran los sustantivos, porque sustantivo, suponía yo, venía de sustancia. Si la sustancia de una frase dependía de esta parte de la oración, lo lógico era que valiera más. **9.2.**_____ Cuando un cliente, en mis fantasías, compraba tres sustantivos, le regalaba unas conjunciones, para fidelizarlo. Mi padre, que era agente comercial, utilizaba mucho el verbo fidelizar. ¿De dónde, si no, iba a sacar yo esa rareza gramatical?

Zdanie poprzedzające lukę 9.2. mówi o rzeczowniku, a zdanie następujące po luce mówi o sprzedaży części mowy. Które zdania spośród A-F nawiązują również do rzeczownika i do innych części mowy? Które zdanie rozpoczyna się od właściwego łącznika, organizującego wypowiedź? Które pasuje do luki? Weź pod uwagę formę osobową czasownika.

El negocio imaginario iba bien. Todo el mundo necesitaba mis palabras. Al poco de inaugurar la tienda tuve que contratar dos empleados porque no daba abasto. **9.3.**_____ Puse en el sótano un taller con cuatro gramáticos que se pasaban el día construyendo oraciones. El precio de las frases aumentaba a medida que resultaban menos comunes, así que las frases hechas eran las más baratas.

Akapit ten mówi o dobrze prosperującym interesie. Które zdanie A-F łączy się tematycznie z tym akapitem? W którym pojawia się słowo powtórzone na początku akapitu i słowo będące synonimem słowa pojawiającego się w zdaniu po luce?

Un día que mi madre, tras suspirar con expresión de lástima, se preguntó en voz alta qué iba a ser de mí, le dije que no se preocupara, pues había decidido que iba a poner una tienda de palabras. **9.4.**_____ Al oír aquello, abandoné mis sueños de juventud. Luego, de mayor, comprobé que los anuncios por palabras constituían un capítulo muy importante en la cuenta de resultados de los periódicos. Pero no le dije nada a mamá, para que no se sintiera culpable.

Zdanie przed luką 9.4. przywołuje słowa narratora skierowane do matki. Jest to mowa zależna. Zwróć uwagę, że zdanie po luce wskazuje na to, że przytaczana wypowiedź musiała się zakończyć. Zdanie w luce powinno zatem też być zdaniem w mowie zależnej. Które ze zdań A-F spełnia to kryterium? Które ze zdań A-F są również w mowie zależnej? Które z nich łączy się logicznie ze zdaniem następującym po nim?

adaptado de *www.interviu.es*

- A. Después del sustantivo venía el verbo y, tras el verbo, el adjetivo. A partir de ahí, los precios estaban tirados.
- B. Tras meditar unos instantes, me dijo que eso era un disparate y que debía poner mis energías en cuestiones prácticas.
- C. Me dijo que cobraba en plan Hemingway. Pero no me gustó que un sustantivo valiera igual que un adverbio y subí los precios.
- D. Pero no había ninguna tienda de palabras. ¿Por qué, tratándose de un negocio tan lucrativo, como demostraba el tal Hemingway?
- E. Luego compré el piso de arriba para ampliar el negocio, pues llegó un momento en el que la gente me pedía también frases.

Poprawne rozwiązania

9.1.	D
9.2.	A
9.3.	E
9.4.	B

Zadanie 10.

Przeczytaj tekst, z którego usunięto cztery fragmenty. Wpisz w luki 10.1.–10.4. litery, którymi oznaczono brakujące fragmenty (A–E), tak aby otrzymać logiczny i spójny tekst. Uwaga: jeden fragment został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

EL TRUCO DEL SABIO

Una vez un monje que paseaba con su discípulo llegó a una casa de madera de apariencia humilde. Allí vivían una pareja y sus tres hijos, todos iban vestidos con ropas sucias y remendadas, sin calzado. **10.1.**_____ El hombre le explicó que tenían una vaca que les daba varios litros de leche todos los días. Una parte de la leche la vendían o la intercambiaban en la ciudad, y con la otra parte producían queso y cuajada para su consumo, y así sobrevivían.

El sabio agradeció la amabilidad del hombre. El maestro y el discípulo abandonaron el lugar. Tras caminar unos pasos, el monje le ordenó a su fiel discípulo que al anochecer volviera a la casa, buscara la vaca, y la llevara a un pueblo lejano. **10.2.**_____ Mas como percibió silencio por parte de su maestro ante sus quejas, no le quedó más remedio que cumplir aquella orden.

Un día el joven alumno decidió que su etapa como aprendiz en compañía del sabio monje había llegado a su fin y emprendió solo su camino. Atormentado por la idea de la desgracia que había provocado en aquella gente al quitarles la vaca que les servía de sustento, decidió volver a aquel lugar para intentar reparar su daño. **10.3.**_____ Era ahora mucho más grande y a su alrededor florecían infinidad de árboles frutales junto a otros detalles que demostraban la prosperidad de los habitantes del lugar.

El joven reconoció a la familia. Asombrado, le preguntó al dueño de la casa cómo había hecho para lograr mejorar ese lugar y cambiar su vida. **10.4.**_____ Así llegaron a desarrollar habilidades que no sabían que tenían y su vida cambió radicalmente. Entonces el discípulo comprendió que su maestro le acababa de dar la última lección de su vida.

adaptado de *lamariposayelelefante.blogspot.com*

- A. El hombre le respondió que después de que perdieran su única fuente de sustento, se vieron en la necesidad de hacer otras cosas.
- B. Sorprendido, el discípulo se alejó de la casa, pensando que los antiguos propietarios habrían tenido que abandonar el lugar y que otras personas se habrían instalado allí.
- C. El joven, espantado, no podía creer lo que estaba escuchando, ¿cómo podía pretender su maestro que obraran de tal forma con gente tan necesitada y amable?
- D. Así lo hizo, y a medida que se acercaba a la casa empezó a verla toda muy cambiada, en mucho mejor estado que la primera vez que estuvo allí.
- E. Entonces el monje, viendo que en ese lugar no había señales de que la gente trabajara, se acercó al padre y le preguntó cómo hacían para poder sobrevivir ahí.

2.2. Zadania wielokrotnego wyboru

Zadanie składa się z dwóch niezależnych od siebie tekstów powiązanych wspólnym tematem. Do każdego z nich dołączono odrębne zdania do dokończenia/pytania z czterema opcjami odpowiedzi. Jedno zdanie/pytanie może odnosić się do obu tekstów.

- Trzy zdania/pytania wymagają od Ciebie odszukania w tekstach konkretnych szczegółów. Pozostałe dwa mogą dotyczyć określenia głównej myśli jednego lub obu tekstów, wskazania intencji autora lub określenia, do kogo tekst jest skierowany. Mogą też sprawdzać, czy potrafisz odróżnić, czy autor dzieli się swoją opinią, czy może cytuje fakty.
- Jeśli masz za zadanie wyszukać w tekście szczegółową informację, pamiętaj, że może być ona wyrażona za pomocą innych słów niż w zadaniu. Będzie Ci potrzebna zatem znajomość synonimów i antonimów. Jeśli w zdaniu/pytaniu pojawi się takie samo słowo jak w tekście, zwróć uwagę na kontekst, w jakim zostało użyte w obu przypadkach i upewnij się, czy przekazana informacja jest rzeczywiście taka sama.
- Jeśli masz określić, o czym jest tekst, zastanów się, które z proponowanych rozwiązań podsumowuje go lub w jakiś sposób streszcza.
- Jeśli z zadania wynika, że masz określić, kim jest nadawca tekstu lub do kogo tekst jest skierowany, zwróć uwagę na wyrażenia, jakich używa autor, zwracając się do odbiorcy (odbiorców), co pisze o sobie i dla kogo przeznaczone są informacje zawarte w tekście.
- Jeśli musisz określić rodzaj tekstu, zwróć uwagę na użyte środki językowe i stylistyczne charakterystyczne dla danego rodzaju tekstu.
- Cel wypowiedzi pomogą Ci określić użyte przez autora czasowniki, np. wyjaśniać, radzić, ostrzegać, skarżyć się, zapraszać, zachęcać, krytykować.
- Rozpoznając, czy podane w opcjach odpowiedzi zdanie jest faktem czy opinią, pamiętaj, że musisz to zrobić, odnosząc się do tekstu. Nie oceniaj zdań zgodnie ze swoją wiedzą ogólną. Pamiętaj, że fakt to prawda obiektywna, a opinią jest pogląd subiektywny mówiącego lub innej osoby. Jeśli osoba mówiąca przedstawia coś jako realny, naukowo lub statystycznie potwierdzony, zweryfikowany stan rzeczy, należy uznać, że jest to fakt. W przypadku zadań wymagających wskazania opinii pomocne będą występujące w tekście wyrażenia, np. *se cree que; en mi opinión*.
- Zdania/Pytania zwykle uporządkowane są według kolejności pojawiania się informacji w tekstach. Najpierw przeczytaj zdanie/pytanie, potem odszukaj odpowiadający mu fragment w tekście. Jeżeli zadanie odnosi się do całego tekstu, szukaj w nim wyrażień i zwrotów charakterystycznych dla wskazanej w zdaniu/pytaniu sytuacji.
- Po rozwiązaniu zadań do pierwszego tekstu przystąp do rozwiązywania zadań do tekstu drugiego, kierując się takimi samymi zasadami.

Zadanie 11.

Przeczytaj dwa teksty związane z okresem dzieciństwa. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią tekstu. Zakreśl literę A, B, C albo D.

Tekst 1.

JÓVENES Y VERDES

Hace mucho tiempo, cuando aún éramos jóvenes y verdes, un hombre de bigote y gorra a cuadros llegó a la escuela primaria donde estudiábamos y con gesto muy serio nos anunció que venía a hacernos la primera foto colectiva de nuestra vida. Le escuchamos entre risas,

porque su aspecto nos hacía mucha gracia, sobre todo lo de la gorra, y también porque nunca hasta entonces habíamos oído la expresión foto colectiva; luego, pisando charcos y lanzando nuestras carteras al aire, seguimos a la maestra hasta los soportales de la iglesia. Pero nada más llegar –la felicidad nunca es completa– nuestra fiesta se estropeó un poco, porque allí estaban, sentaditas en los bancos, todas las chicas de la escuela secundaria, nuestras más odiadas enemigas de aquella época: unas presumidas que ni siquiera se dignaban a saludarnos por la calle....

11.1. Según el primer párrafo, los chicos

A. posaron ante el fotógrafo individualmente.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Czy w pierwszym akapicie jest informacja na temat tego, w jakim celu przyszedł fotograf? Jaki rodzaj zdjęć miał wykonać?

B. se pusieron de mal humor al ver a las chicas.

Czy widok dziewcząt ze szkoły średniej wywołał jakąś reakcję wśród chłopców? Jakiego rodzaju była to reakcja? Czy się ucieszyli, czy może zmartwili, czy też zareagowali w jakiś inny sposób?

C. se tomaron fotos en las instalaciones del colegio.

Które fragmenty tekstu wskazują na miejsce wykonania zdjęcia? Czy chłopcy wyszli ze szkoły?

D. siguieron con seriedad las instrucciones del hombre.

W którym fragmencie tekstu jest mowa o mężczyźnie, który przychodzi do klasy? Czy wydaje on jakieś polecenia, czy przekazuje informacje? Jak chłopcy reagują na słowa mężczyzny?

“Quien no les haya tirado ninguna piedra, que levante la mano”, nos decía el párroco cada vez que alguna de ellas le iba con el cuento. Y todas las manos se quedaban en los bolsillos. Desgraciadamente, ahora las teníamos delante, esperándonos, provistas de peine y tijeras, con una sonrisa maligna en los labios.

–¿A qué esperáis? ¡Id allí, que vuestras amigas os van a dejar muy guapos!– Nos animaba, en especial a los chicos, nuestra maestra, extrañadísima por la cara de disgusto que poníamos. Como ella no vivía en el pueblo, no se había enterado de la lucha generacional que existía en Obaba.

Hubo pellizcos y tirones de pelo mientras nos arreglaban, pero, al final, tras colocarnos en unas escaleras de piedra, todos los niños y niñas del pueblo que en aquella época teníamos alrededor de nueve años quedamos retratados.

Una semana después, las fotografías estaban ya en la escuela y todos queríamos ver cómo habíamos salido. Allí estábamos, serias las niñas pequeñas y más serios aún los chicos no tan pequeños, unidos para siempre los que, como viajeros con distintos destinos, entraríamos poco después en la corriente de la vida y nos separaríamos por completo.

La maestra repartió las fotos y nos aconsejó que las conserváramos, que más adelante, cuando tuviéramos su edad, por ejemplo, nos alegraríamos mucho de poder echar un vistazo a una foto como aquella. Y nosotros, como buenos alumnos, la guardamos; y, nada más guardarla, nos olvidamos de ella.

Pasaron inviernos y veranos y llegó así el día en que nos levantamos de la cama y comprobamos en el espejo que ya no teníamos nueve años, sino veinte o veinticinco más; que, aun siendo todavía jóvenes, ya no éramos verdes. Y entonces, según había predicho la maestra, nos acordamos de aquella primera foto colectiva de nuestra vida. La sacamos de entre los viejos cuadernos y nos reímos de lo inmaduros que éramos en aquella época. (...)

adaptado de Bernardo Atxaga, *Obabakoak*

11.2. Después de la sesión fotográfica, la maestra

A. archivó las fotos en el colegio.

Co nauczycielka zrobiła ze zdjęciami? Czy zostawiła je w szkole na przechowanie, czy może zrobiła coś innego?

B. aplicó castigos por mal comportamiento.

W którym fragmencie tekstu jest mowa o zachowaniu chłopców podczas sesji fotograficznej? Czy jest to dobre czy złe zachowanie? Czy, za sprawą nauczycielki, chłopcy ponoszą konsekwencje swojego zachowania?

C. se dio cuenta de la lucha generacional en el pueblo.

W którym fragmencie tekstu jest mowa o konflikcie? Kogo ten konflikt dotyczył? Czy nauczycielka wiedziała o istniejącym konflikcie?

D. habló de la importancia de conservar una foto escolar.

Czy nauczycielka powiedziała coś uczniom o zdjęciach? Czy dała im jakąś radę?

11.3. La intención del narrador es

A. alabar a las chicas.

W jakim świetle narrator przedstawia dziewczynki? Czy wyraża się o nich pozytywnie?

B. criticar a la profesora.

Czy możesz odnaleźć w tekście zdania, w których narrator krytykuje nauczycielkę? Czy uważa, że źle postępowała z uczniami?

C. despreciar la labor del fotógrafo.

→ Czy intencją narratora jest zlekceważenie pracy fotografa?
Czy uważa, że zdjęcia są zbędne albo źle zrobione?

D. reflexionar sobre su inmadurez en el pasado.

→ Czy intencją narratora jest snucie refleksji na temat przeszłości?
Czy możesz odnaleźć fragmenty tekstu, w których narrator komentuje okres życia, który wspomina?

Tekst 2.

AMNESIA INFANTIL

Si miras atrás intentando recordar aspectos de tu infancia, cuando tenías menos de tres años, es probable que encuentres una inmensa laguna. Los pocos recuerdos que tienes casi siempre provienen de algunas fotos de tu niñez e historias que te han contado tus padres, pero no son recuerdos reales, sino implantados. Este fenómeno se conoce como “amnesia infantil” y lo sufrimos casi todos.

Dicho fenómeno se ha estudiado durante años en adultos, pero ahora, a través de un estudio desarrollado por la Universidad Memorial de Canadá, podemos saber que la particularidad de no recordar vivencias anteriores a los tres o cuatro años de edad también la experimentan los niños.

El estudio fue largo y comprendió dos partes. En la primera, los investigadores de la Universidad realizaron diversas encuestas a un grupo de niños y niñas con edades comprendidas entre los cuatro y los trece años, sobre los recuerdos que tenían de sus primeros tres años de vida. La segunda parte del estudio consistía en realizar la misma encuesta a los mismos niños dos años después. Se les pedía que indicaran la edad que tenían sobre cada recuerdo. La idea era confrontar los resultados proporcionados por los niños con lo que recordaban sus padres y determinar si realmente los recuerdos de la infancia de los niños correspondían con la fecha indicada.

Al parecer, los niños tienen una memoria frágil y con tendencia a olvidar. Los niños menores a siete años mostraban poca concordancia entre los recuerdos recabados en la primera encuesta y en la realizada dos años más tarde. Por el contrario, los niños que cumplieron ya siete años describieron los mismos recuerdos en las dos encuestas, lo que muestra la consolidación de la memoria a partir de cierta edad.

En el estudio se concluye que los niños más pequeños pueden acceder a sus primeros recuerdos de la infancia y a medida que crecen y se desarrollan dichos recuerdos se borran. Los especialistas indican que es como si se perdiera parte de la infancia.

adaptado de www.pequelia.es

11.4. Durante el estudio realizado en Canadá

A. se descubrió el fenómeno de la amnesia infantil.

→ W którym fragmencie jest mowa o odkryciu zjawiska amnezji dziecięcej? Czy zjawisko, o którym mowa, zostało odkryte podczas badania w Kanadzie czy wcześniej?

B. se analizaron testimonios de adultos sobre su infancia.

W którym fragmencie jest mowa o analizie wspomnień z dzieciństwa? Kto jest autorem analizowanych wspomnień: dorośli czy dzieci?

C. se compararon los recuerdos de los niños y de sus progenitores.

W którym fragmencie jest mowa o wynikach badania? Czy podczas badania brano były tylko pod uwagę wspomnienia dzieci? Jaką rolę pełnili dorośli podczas tego badania?

D. se obtuvieron los mismos resultados con los niños de edades diferentes.

Jakie wyniki przyniosły badania? Czy były one związane z wiekiem dzieci? Czy wiek dzieci wpłynął w jakiś sposób na te wyniki?

Czy te dwa teksty mają wspólny temat? Czy coś je łączy ze sobą?

11.5. ¿Cuál es el tema principal de los dos textos?

A. El papel que juega la fotografía en los recuerdos.

Czy w obu tekstach jest mowa o fotografii? Czy w każdym z nich pojawiają się zdania na temat roli, jaką ona pełni?

B. La capacidad de los niños para recordar detalles.

Czy w powyższych tekstach znajdują się zdania odnoszące się do pamięci dzieci? Czy tematem obu tekstów jest analiza zagadnień związanych z pamięcią dzieci? Czy pojawiają się zdania nawiązujące do zapamiętywania szczegółów przez dzieci?

C. La diferencia en la conducta de niños y niñas.

Czy w obu tekstach jest mowa o dziewczynkach i chłopcach? Czy w jednym i drugim tekście autor odnosi się do ich zachowania? Czy w obu tekstach jest mowa o różnicach w zachowaniu ze względu na płeć?

D. Los recuerdos de la infancia.

Czy powyższe teksty nawiązują do wspomnień z dzieciństwa? Czy można powiedzieć, że jest to temat przewodni obydwu tekstów?

Poprawne rozwiązania

11.1.	B
11.2.	D
11.3.	D
11.4.	C
11.5.	D

Zadanie 12.

Przeczytaj dwa teksty związane z rolą rodziców. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią tekstu. Zakreśl literę A, B, C albo D.

Tekst 1.**CÓMO CAMBIAN LAS COSAS**

1. Los tiempos cambian y la concepción que tiene el hombre de la familia y de su lugar en ella, también. Desde los psicólogos hasta los propios afectados, todos están de acuerdo en aceptar los resultados de los recientes estudios: la figura del padre tradicional, más autoritario, distante y ausente, ha evolucionado hacia el más cercano y comprensivo, casi en un intento de ser más bien un amigo para el hijo.

2. Un intento que, según Esteban Cañamares, psicólogo clínico experto en familias, "es una tremenda equivocación". "Estos cambios en apenas unos años son un ejemplo de la ley del péndulo: veníamos de una sociedad autoritaria, del *orden* y *mando* del padre, para pasar ahora al otro extremo. Y ningún extremo es bueno. Un padre es un padre y no un amigo", señala. Esta opinión la corrobora la profesora Francisca López de la Universidad de Granada: "Ser más cercano y estar más implicado son buenos estilos de funcionamiento, pero desgraciadamente ahora muchos padres tienden a pecar por demasiada permisividad".

3. ¿A qué se deben estos cambios? Los psicólogos destacan varios factores, entre ellos la necesidad de adaptarse, por parte de la generación de los padres actuales, a una situación nueva en la que ambos progenitores trabajan. Otro factor importante es el hecho de que culturalmente esté bien visto que el varón empiece a responsabilizarse más de la casa y de la educación de los hijos.

4. "Desde la época de la transición se ha visto un progresivo cambio cultural y social para que el hombre se encamine hacia una política más igualitaria", comenta Francisca López. "Hace apenas unas décadas, el hombre era el que sostenía a la familia trayendo dinero a casa y la mujer se ocupaba del hogar. Pero ahora esto se reparte. La mujer también trabaja fuera y, por tanto, ya no puede hacer las tareas sola". El hombre no solo participa en las tareas domésticas, sino que también reinterpreta el papel de padre. De un padre lejano y ausente se convierte en un padre cómplice, volcado en el cuidado y la educación de sus hijos. Debe afrontar nuevos retos y conflictos, pero en definitiva, en lo que se refiere a la familia, es un cambio para mejor.

adaptado de www.elmundo.es

12.1. Según el texto, ¿cuál es el mayor error del padre actual?

- A. Un control exagerado.
- B. Una tolerancia excesiva.
- C. El distanciamiento emocional.
- D. La huida de los compromisos familiares.

12.2. ¿Cuál es el tema de los párrafos 3 y 4?

- A. La falta de respeto hacia los padres.
- B. Las causas del conflicto generacional.
- C. Las circunstancias que han generado el cambio.
- D. Las consecuencias negativas del nuevo modelo familiar.

Tekst 2.

ESE SEÑOR QUE ERA MI PAPÁ

Mi abuelo paterno, Marcelino Vargas, había nacido en Chancay y aprendido el oficio de radiooperador, que enseñaría a mi padre en las breves pausas de su agitada existencia. Pero la pasión de su vida fue la política. Fiel seguidor del caudillo liberal Augusto Durán, en cuyas peripecias políticas lo acompañó, terminó preso y prófugo en muchas ocasiones. Idealista de carne y hueso, el abuelo andaba despreocupado por algo tan mundano como el dinero. Esta sobresaltada vida obligó a mi abuela, Zenobia Maldonado, a hacer toda clase de milagros para dar de comer a sus cinco hijos, a los que prácticamente crió y educó ella sola.

Debieron vivir muy pobremente, pues mi padre estudió en un colegio nacional que abandonó a los trece años para contribuir al mantenimiento de la familia. Trabajó como aprendiz, en la zapatería de un italiano, y luego, gracias a las bases de radiotelegrafía que le enseñó don Marcelino, en el correo, como telegrafista. Un día compró a medias con un amigo un boleto de la lotería de Lima que salió premiado con el premio mayor: ¡cien mil soles! Con los cincuenta mil que le tocaron, una fortuna para la época, se fue a Buenos Aires (que, en la opulenta Argentina de los años veinte, era para América Latina lo que París para Europa), donde llevó una vida alegre en la que su dinero se agotó rápidamente. Con las sobras, tuvo la prudencia de perfeccionar sus estudios con un curso de radiotelefonía, en la Trans Radio, donde sacó un diploma profesional. Un año después ganó un concurso como segundo operador de la marina mercante argentina, en la que permaneció cinco años, viajando por todos los mares del mundo.

Regresó al Perú unos años después, contratado por la Panagra como operador de vuelo. En esos avioncitos pioneros estuvo volando más de un año por los inexplorados cielos peruanos hasta que fue destinado al aeropuerto de Tacna, donde se produjo el encuentro de marzo de 1934 gracias al cual vine al mundo.

Mi madre tenía diecinueve años. Había ido a Tacna acompañando a mi abuelita Carmen desde Arequipa cuando, en lo que debía ser un precario y recientísimo aeropuerto de esa pequeña ciudad de provincia, alguien le presentó al encargado de la estación de radio de Panagra: Ernesto Vargas. Él tenía veintinueve años y era muy buen mozo. Mi madre quedó prendada de él desde ese instante y para siempre. Unos meses más tarde se casaron en la casa donde vivían los abuelos y en la foto que sobrevivió se ve a mi madre posando con su vestido blanco, con una expresión nada radiante, más bien grave, y en sus grandes ojos oscuros una sombra inquisitiva sobre lo que le depararía el porvenir.

adaptado de *www.bibliotecasvirtuales.com*

12.3. Según el texto, el abuelo Marcelino

- A. gozaba de riquezas.
- B. fue privado de su libertad.
- C. vivía dedicado a la familia.
- D. dirigió una central telefónica.

12.4. En Argentina, el padre del protagonista

- A. se convirtió en un hombre acaudalado.
- B. despilfarró todo el dinero ganado.
- C. hizo estudios superiores.
- D. se entregó a la diversión.

12.5 La intención del autor del texto es

- A. evocar la figura de su padre.
- B. justificar las andanzas de su padre.
- C. criticar las ocurrencias de su padre.
- D. juzgar el comportamiento de su padre.

3. Znajomość środków językowych

Znajomość środków językowych sprawdzana jest za pomocą trzech zadań – jednego zadania wielokrotnego wyboru oraz dwóch zadań otwartych krótkiej odpowiedzi. Rodzaje zadań wykorzystywanych w arkuszach egzaminacyjnych są różne. Poniższe wskazówki pozwolą Ci zrozumieć ich specyfikę oraz sposób dochodzenia do ich rozwiązania.

3.1. Zadania wielokrotnego wyboru**Wybór wyrazu brakującego w tekście**

- Przeczytaj tekst, ignorując luki i zastanów się, o czym opowiada.
- Skoncentruj teraz swoją uwagę na lukach. Sprawdź, które z nich dotyczą problemów gramatycznych, a które wymagają od Ciebie znajomości słownictwa.
- Jeśli to luka gramatyczna, określ na podstawie otoczenia luki, jakie warunki powinien spełniać wyraz lub wyrażenie pasujące do niej, na przykład w przypadku wstawiania czasownika zwróć uwagę na to, jaki jest podmiot, jakie są wyrażenia poprzedzające lukę, czy nie wymagają użycia konkretnej formy. Następnie popatrz, co znajduje się bezpośrednio po luce, np. jaki przyimek jest użyty i do którego z podanych czasowników on pasuje.
- Jeśli to luka leksykalna, przeczytaj uważnie fragment tekstu, w którym ją umieszczono. Zastanów się, o czym jest mowa w tym fragmencie i jakiej informacji w nim brakuje. Wstawione słowo nie może zaburzać ciągu wypowiedzi, powinno ono logicznie dopełniać przekazywaną treść.
- Za każdym razem masz do dyspozycji cztery opcje odpowiedzi. Tylko jedna z nich prawidłowo uzupełnia lukę. Warto sprawdzić, dlaczego pozostałe są nieprawidłowe.
- Po uzupełnieniu wszystkich brakujących wyrazów lub wyrażeń przeczytaj cały tekst i sprawdź, czy jest on spójny i logiczny.

Zadanie 13.

Przeczytaj tekst. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, tak aby otrzymać logiczny i gramatycznie poprawny tekst. Zakreśl literę A, B, C albo D.

FOTO POR AUTÓGRAFO

Cuentan que un día en Nueva York, Gabriel García

Márquez salió a la puerta de su hotel en compañía

13.1._____ un grupo de amigos y se les ocurrió tomarse

unas fotos. A la primera persona que pasaba le pidieron

que se las 13.2._____. Resultó ser una joven estudiante

norteamericana que iba apresurada y cargando una

mochila.

Ella aceptó, sin dejar de manifestar que llevaba mucha

prisa. En el momento de enfocar al grupo identificó a

García Márquez y le dijo: “¿Usted es Gabriel García

Márquez?” Cuando el escritor le contestó 13.3._____, la

muchacha de inmediato puso una condición para hacer

el favor: “Yo se 13.4._____ tomo si usted me firma el

ejemplar de *Cien años de soledad* que llevo en mi

mochila”.

adaptado de www.elmalpensante.com

Wskazówki do rozwiązania zadania

Przeczytaj tekst i spróbuj uzupełnić pierwszą lukę. Użycia jakiego przyimka wymaga wyrażenie poprzedzające lukę?

Przed uzupełnieniem drugiej luki, pomyśl, w jakim czasie został użyty czasownik *pedir*. W jakim czasie powinien zostać użyty czasownik *hacer*? Czy po czasowniku *pedir* używamy trybu *indicativo* czy *subjuntivo*?

Przed uzupełnieniem trzeciej luki przeczytaj pytanie, jakie pada w poprzednim zdaniu. Pomyśl, jakiej odpowiedzi można udzielić na takie pytanie. W jaki sposób możemy potwierdzić tożsamość? Który z podanych przysłówków wskazuje na taki sposób?

Przeczytaj słowa mogące uzupełnić czwartą lukę. Do kogo odnosi się zaimek *se*? Do czego odnosi się czasownik *tomo*? Czy ten rzeczownik jest rodzaju męskiego czy żeńskiego? Poszukaj go w tekście. Jaką funkcję pełni w zdaniu? Jakim zaimkiem zastąpisz ten rzeczownik?

13.1.

- A. con
- B. de
- C. para
- D. a

13.2.

- A. hiciera
- B. haga
- C. haría
- D. hacía

13.3.

- A. acertadamente
- B. rotundamente
- C. afirmativamente
- D. negativamente

13.4.

- A. les
- B. las
- C. los
- D. lo

Poprawne rozwiązania

13.1.	B
13.2.	A
13.3.	C
13.4.	B

Zadanie 14.

Przeczytaj tekst. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, tak aby otrzymać logiczny i gramatycznie poprawny tekst. Zakreśl literę A, B, C albo D.

¿Y LOS BUENOS MODALES?

El teléfono móvil se ha convertido en una herramienta de comunicación tan poderosa que somos prácticamente adictos **14.1.**_____ él. No cabe ninguna duda que hoy en día es un accesorio imprescindible y omnipresente. **14.2.**_____, un estudio asegura que por prestarle demasiada atención corremos el riesgo de perder los buenos modales. El 92% de los encuestados revela vivir hasta cinco situaciones al día en las que hace un mal uso de los *smartphones*. En el estudio se mencionan algunas actividades que pueden **14.3.**_____ a suponer un peligro, como, por ejemplo, llamar por teléfono mientras se conduce un automóvil. Los encuestados afirman que los usuarios de los teléfonos no piensan en quienes los rodean cuando utilizan los dispositivos en público. El estudio detalla que el deseo de estar más conectado hace que la gente **14.4.**_____ sus móviles desde la mañana hasta la noche olvidándose cada vez más de las reglas mínimas de educación.

adaptado de *www.que.es*

14.1.

- A. de
- B. a
- C. con
- D. por

14.2.

- A. No obstante
- B. Por lo tanto
- C. Al contrario
- D. En definitiva

14.3.

- A. pasar
- B. echar
- C. volver
- D. llegar

14.4.

- A. usará
- B. usa
- C. use
- D. usaría

3.2. Zadania krótkiej odpowiedzi

Uzupełnianie tekstu brakującymi wyrazami

- Przeczytaj tekst, ignorując luki i zastanów się, o czym jest.
- Skoncentruj teraz swoją uwagę na lukach. Na podstawie otoczenia luki, zdecyduj, która z nich dotyczy problemów gramatycznych, a która wymaga od Ciebie znajomości słownictwa.
- Jeśli to luka gramatyczna, określ, jakie warunki powinien spełniać wyraz pasujący do niej. Jeśli brakującym wyrazem w zdaniu jest np. czasownik lub przymiotnik, zastanów się, jakiej jego formy należy użyć. Wybierz spośród podanych opcję, która jest zgodna z Twoją decyzją.
- Jeśli to luka leksykalna, przeczytaj uważnie fragment tekstu, w którym ją umieszczono. Zastanów się, o czym jest mowa w tym fragmencie i jakiej informacji w nim brakuje. Wstawione słowo nie może zaburzać wypowiedzi, powinno logicznie dopełniać przekazywaną treść.
- Pamiętaj, że każdą lukę należy uzupełnić tylko jednym wyrazem.
- Po uzupełnieniu luk przeczytaj cały tekst i sprawdź, czy jest on spójny i logiczny.

Zadanie 15.

Przeczytaj tekst. Uzupełnij go, wpisując w każdą lukę (15.1.–15.4.) jeden wyraz, tak aby powstał spójny i logiczny tekst. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów.

UNA LECCIÓN PROVECHOSA

Andrés, un amigo de Paco, fue a visitarle una tarde a su casa y lo encontró en el patio, sentado en una silla mecedora.

–Paco, no sé **15.1.**_____ lo haces –dijo →

Andrés–. Cada vez que vengo a verte te encuentro tranquilo mientras que mi casa siempre está llena de

familiares míos. Un día son mis tías que vienen a tomar

un café sin que nadie **15.2.**_____ haya →

invitado, otro día son mis cuñados que deciden quedarse a cenar. Yo, en mi casa, no puedo descansar ni un segundo y, sin embargo, a ti no viene a verte

Wskazówki do rozwiązania zadania

Jaki to typ zdania? Czy jest to zdanie oznajmujące, wykrzyknikowe czy pytające? Jakie wyrazy pasują do tego typu zdania? Który z zaimków pytających sprawi, że zdanie kolejne będzie miało sens? Jaki jest poprawny zapis zaimków pytających?

Kto przychodzi bez zaproszenia? Jaką funkcję w zdaniu pełni wyraz *tías*? Czy jest to podmiot, dopełnienie bliższe czy dopełnienie dalsze? Jaki jest rodzaj i liczba tego rzeczownika? Jaka część mowy zastępuje rzeczownik pełniący funkcję dopełnienia i znajduje się przed czasownikiem w formie osobowej? Jaki zaimek zastąpi ten rzeczownik?

15.3. _____ familiar.

–Bueno, –dijo Paco– es cuestión de astucia: cuando vienen a verme los parientes ricos, les cuento mis desgracias y les pido dinero prestado. Cuando vienen a verme los parientes pobres, les presto dinero. El resultado es que ni los unos ni los otros tienen ganas de volver 15.4. _____ aquí.

adaptado de www.sgel.es

→ Czy jest to zdanie twierdzące, czy przeczące? Jakiej części mowy brakuje w luce? Jakiego zaimka użyjesz w takim zdaniu? Jaką formę ma zaimek nieokreślony, jeśli znajduje się przed rzeczownikiem rodzaju męskiego? Jaki jest poprawny zapis ortograficzny tego zaimka?

→ Jakiej części mowy brakuje w luce? Jaki przyimek odnosi się do miejsca i może łączyć się z czasownikiem *volver* i przysłówkiem *aquí*?

Poprawne rozwiązania

15.1. cómo

15.2. las

15.3. ningún

15.4. por

Uzupełnianie tekstu wyrazami z ramki

- ☞ Twoim zadaniem jest uzupełnienie luk słowami, które podane są w ramce powyżej tekstu.
- ☞ Przeanalizuj wyrazy podane w ramce. Wszystkie podane są w swoich formach podstawowych, np. czasowniki w formie bezokolicznikowej. Dwa wyrazy są zbędne i nie pasują do żadnej luki w tekście.
- ☞ Przed przystąpieniem do rozwiązywania zadania przeczytaj cały tekst, ignorując luki, aby zorientować się, o czym on jest.
- ☞ Następnie czytaj tekst fragmentami, w których znajdują się kolejne luki. Zastanów się, jaka część mowy powinna uzupełnić daną lukę.
- ☞ Przekształć wybrany wyraz w taki sposób, by jego forma pasowała do kontekstu zdania.
- ☞ Zwróć uwagę na pisownię wstawianych przez Ciebie wyrazów, np. na akcent graficzny zmieniający się w stosunku do wersji podstawowej danego wyrazu.
- ☞ Wszystkie wpisane wyrazy powinny być poprawne pod względem ortograficznym.
- ☞ Na koniec przeczytaj cały tekst z wstawionymi słowami, aby upewnić się co do poprawności wyboru wyrazów z ramki i ich przekształceń.

Zadanie 16.

Przeczytaj tekst. Uzupełnij każdą lukę (16.1.–16.4.), przekształcając jeden z wyrazów z ramki w taki sposób, aby powstał spójny i logiczny tekst. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów. **Uwaga:** dwa wyrazy zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej luki.

actual	afectar	extraer	jugar	popularizar	presente
--------	---------	---------	-------	-------------	----------

LOS MOLINOS DE VIENTO

Los molinos de viento ya eran conocidos en la Antigüedad. Fueron mejorados por los árabes, quienes los **16.1.** _____ por Europa durante los siglos XII y XIII. Estas pintorescas construcciones eran por entonces comunes a todos los países llanos, cuyas corrientes de agua son lentas y donde debía aprovecharse en consecuencia la fuerza del viento. Los molinos de viento **16.2.** _____ un papel importante en la península Ibérica. Estaban destinados a la molienda de la harina y la sal, la producción de aceite y la **16.3.** _____ de agua. Su funcionamiento dejó de ser efectivo con la llegada de la electricidad. Los más conocidos son los molinos de viento de la Mancha, immortalizados por Cervantes en *El Quijote*.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Co jest podmiotem zdania z luką?
Do czego lub kogo odnosi się dopełnienie bliższe *los*?
Do wspomnianych Arabów czy do młynów? Jakiej części zdania brakuje? Po którym z czasowników z ramki można użyć przyimka *por*? Który z tych czasowników utworzy logiczną wypowiedź? Jakiego czasu użyjesz, skoro mowa o czynnościach zakończonych w przeszłości?

Jakiej części zdania brakuje między podmiotem a dopełnieniem w tym zdaniu?
Jaki czasownik spośród podanych w ramce tworzy związek frazeologiczny z wyrazem *papel*? Jaka będzie jego poprawna forma, skoro musi zachować zgodę z liczbą podmiotu zdania (*molinos*)? Jakiego czasu należy użyć, skoro dokonujemy oceny przeszłości?

W zdaniu pojawia się informacja dotycząca trzech sposobów wykorzystywania młynów. Te trzy wymienione elementy mają podobną budowę gramatyczną. Porównaj dwa pierwsze elementy z trzecim i, poprzez analogię, odkryj, jakiej części mowy brakuje w tym ostatnim. Od jakiego wyrazu w ramce możesz utworzyć brakujący rzeczownik? Na jaki rodzaj i liczbę wskazuje rodzajnik *la*?

Las tierras manchegas deben a la

16.4. _____ de los molinos gran parte del
atractivo de su bellísimo paisaje.

adaptado de <http://es.wikipedia.org>,
<https://alcazarlugardedonquijote.wordpress.com>

Zastanów się, jakiej części mowy możesz użyć po czasowniku w funkcji orzeczenia i po rodzajniku *la*. Na jaki rodzaj i liczbę rzeczownika wskazuje rodzajnik przed luką? Od którego słowa z ramki możesz utworzyć rzeczownik w rodzaju żeńskim, którego dopełnieniem będzie wyraz *molinos*, i które utworzy spójne z treścią zdania wyrażenie?

Poprawne rozwiązania

16.1.	popularizaron
16.2.	jugaron
16.3.	extracción
16.4.	presencia

Układanie zdań z podanych wyrazów

- ☞ Jest to typ zadania, w którym część zdania jest zapisana w nawiasie. Wyrazy w nawiasie podane są w formach podstawowych. Należy je odpowiednio przekształcić i jeśli trzeba, dopisać dodatkowe wyrazy, np. przyimki, aby utworzone zdanie było spójne i gramatycznie poprawne. Całość przekształcenia należy wpisać w lukę.
- ☞ Pamiętaj, że nie wolno zmienić kolejności wyrazów w nawiasie.
- ☞ Zwróć uwagę na to, co znajduje się przed nawiasem, np. konstrukcje, po których wymagany jest określony czas.
- ☞ Czasami to fragment zdania podany po nawiasie, np. okoliczniki, podpowie Ci, jak należy przekształcić wyrazy w nawiasie.
- ☞ Pamiętaj, że nie wolno Ci przekroczyć liczby wyrazów podanej w poleceniu.

Zadanie 17.

Uzupełnij zdania 17.1.–17.4., wykorzystując podane w nawiasach wyrazy w odpowiedniej formie. Nie należy zmieniać kolejności podanych wyrazów, trzeba natomiast – jeżeli jest to konieczne – dodać inne wyrazy, tak aby otrzymać logiczne i gramatycznie poprawne zdania. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych fragmentów. **Uwaga:** w każdą lukę możesz wpisać maksymalnie pięć wyrazów, wliczając w to wyrazy już podane.

- 17.1. Chicos, ¿no estáis (*harto / que / llover*) _____ todos los días?
- 17.2. Ayer los detenidos (*ser / reconocido*) _____ un testigo como los autores del robo.
- 17.3. Si a los países ricos les (*importar / bienestar*) _____ planeta, apoyarían con más recursos y tecnología a los países menos desarrollados.

17.4. El profesor nos dejará salir cuando (*dar / terminado / lección*) _____
_____ .

Transformacje

- Przeczytaj zdanie, które masz przekształcić oraz słowo-klucz (jeśli jest podane), którego musisz użyć, a także początek i/lub koniec zdania, jeśli jest podany.
- Zastanów się, do jakiego zagadnienia gramatycznego lub leksykalnego odnosi się to zadanie (np. użycie czasów, strona bierna itp.), biorąc po uwagę słowo-klucz, którego musisz użyć. Często słowo-klucz jest wskazówką do użycia konkretnej struktury gramatycznej.
- Pamiętaj, że nie wolno Ci zmieniać formy podanego słowa-klucza ani przekraczać liczby wyrazów podanej w poleceniu.
- Przeczytaj uzupełnione zdanie i upewnij się, że jest ono w pełni poprawne i zachowuje sens zdania wyjściowego.

Zadanie 18.

Wykorzystując wyrazy podane drukowanymi literami, uzupełnij każde zdanie z luką, tak aby zachować sens zdania wyjściowego (18.1.–18.4.). Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna i gramatyczna wpisywanych fragmentów zdań. **Uwaga:** nie zmieniaj formy podanych wyrazów. W każdą lukę możesz wpisać maksymalnie pięć wyrazów, wliczając w to wyraz już podany.

18.1. Al atardecer, cuando el partido terminó, los dos equipos abandonaron el estadio.
VEZ

Al atardecer, _____ el partido, los dos equipos abandonaron el estadio.

18.2. Jaime no es presumido, lo que pasa es que es tímido, por eso tiene poco éxito con las chicas.
PORQUE

Jaime tiene poco éxito con las chicas _____ presumido, sino porque es tímido.

18.3. Enrique y su madre iban a salir cuando sonó el teléfono.
PUNTO

Enrique y su madre _____ cuando sonó el teléfono.

18.4. Le repito que si no acepta nuestras condiciones, seguiremos con la huelga.
MIENTRAS

Le repito que _____ nuestras condiciones, seguiremos con la huelga.

4. Wypowiedź pisemna

Umiejętność pisania sprawdzana jest za pomocą zadania otwartego, polegającego na napisaniu wypowiedzi w formie rozprawki bądź artykułu albo w formie listu formalnego. Trzeba napisać tekst o długości od 200 do 250 słów, który będzie zawierał wszystkie elementy określone w temacie.

4.1. Artykuł

- Zwróć uwagę, że temat artykułu jest skonstruowany według schematu. Najpierw przedstawiony jest problem lub zjawisko społeczne. Następnie podane są dwa elementy treści, które powinny się znaleźć w artykule, np. zrelacjonowanie przebiegu wydarzenia oraz przedstawienie opinii autora artykułu w poruszanej sprawie. Te dwa kluczowe elementy polecenia musisz szczegółowo omówić w swoim artykule.
- Artykuł, jak każda wypowiedź pisemna, ma określoną kompozycję. Istotnymi jego elementami są: wstęp, rozwinięcie i zakończenie.
- Pamiętaj o nadaniu artykułowi tytułu, który przyciągnie uwagę czytelnika. W treści artykułu może znaleźć się jakieś odwołanie do tytułu, tak aby jego użycie miało uzasadnienie.
- We wstępie musisz zachęcić czytelnika do przeczytania Twojego artykułu. Nie powtarzaj opisu sytuacji przedstawionej w temacie. Raczej, wprowadzając temat, przywołaj związaną z tematem anegdotę lub jakiś znany fakt czy cytat, zadaj prowokujące lub kontrowersyjne pytanie.
- W kolejnych akapitach rozwinięcia szczegółowo omów wskazane w temacie aspekty. Twoja argumentacja musi być pogłębiona, wieloaspektowa i poparta przykładami. Twoje argumenty powinny być konkretne, jasne i łatwe do odszukania. Używaj więc wyrażeń i zwrotów porządkujących tok Twojej wypowiedzi.
- W zakończeniu artykułu powinno znaleźć się podsumowanie Twoich argumentów. Nie powtarzaj treści zapisanych we wstępie. Dobrym rozwiązaniem jest podsumowanie nawiązujące do tytułu artykułu lub postawienie nowych pytań zmuszających czytelnika do dalszych rozważań.
- Pamiętaj, że napisany przez Ciebie tekst powinien stanowić spójną, klarowną całość. Oznacza to, że musisz zadbać o logikę wewnątrz zdań, ale też kolejne zdania powinny wynikać jedno z drugich, a akapity łączyć się za pomocą odpowiednich zwrotów. Jeżeli przedstawisz argumenty, poprzysz je przykładami, a nie zadbasz o logiczne i gramatyczne powiązania między poszczególnymi fragmentami swojej wypowiedzi, nie będzie to dobrze napisany artykuł, a jedynie zlepek przypadkowych myśli.
- Wyrażaj się precyzyjnie, wykorzystując słownictwo charakterystyczne dla poruszanego tematu. Nie używaj słów pospolitych i potocznych, takich jak: super, fajny, interesujący – liczą się do limitu słów, ale świadczą o ograniczonym zasobie słownictwa.
- Kiedy Twój tekst jest gotowy, przeczytaj go jeszcze raz. Sprawdź, czy jest logicznie uporządkowany, czy oba wskazane w temacie aspekty zostały rozwinięte i uzasadnione.
- Sprawdź, czy Twój tekst mieści się w limicie słów.
- Spróbuj zauważyć w swojej wypowiedzi błędy, które popełniłeś z powodu pośpiechu lub braku staranności, np. błędy interpunkcyjne lub ortograficzne. Wprowadź ewentualne poprawki.

Zadanie 19.

Wypowiedz się na poniższy temat. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu.

Uczestniczyłeś(-aś) w spotkaniu ze znaną pisarką, która w swoim wystąpieniu zwróciła uwagę na zubożenie kontaktów interpersonalnych w związku z rozwojem technologii komunikacyjnych, czemu daje wyraz w swoich najnowszych powieściach. Napisz **artykuł** do gazetki szkolnej, w którym:

- zrelacjonujesz przebieg tego spotkania
- przedstawiś swoją opinię dotyczącą problemu przedstawianego w książkach tej autorki.

4.2. Rozprawka

- Rozprawka może mieć różne formy. Może to być rozprawka typu „za i przeciw”, w której musisz podać argumenty „za” i argumenty „przeciw” rozważanemu zagadnieniu lub wady i zalety jakiegoś rozwiązania. Może to być rozprawka, w której będziesz musiał rozważyć problem z dwóch punktów widzenia. Może to być rozprawka opiniująca, w której będziesz mógł przedstawić swój punkt widzenia, popierając go albo argumentami „za”, albo argumentami „przeciw”. Dopuszczalne jest też przedstawienie argumentów „za” i „przeciw”.
- Zwróć uwagę, że temat rozprawki jest skonstruowany według schematu. Pierwsze zdanie w temacie – to przedstawienie zagadnienia, czyli głównego tematu, który ma być w rozprawce omówiony. Zagadnienie odwołuje się do jakiegoś zjawiska z Twojego otoczenia, do jakiejś znanej Ci sytuacji czy problemu. W drugiej części tematu podane są dwa aspekty, które musisz w rozprawce rozważyć, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami i przykładami z życia.
- Rozprawka, jak każda wypowiedź pisemna, ma określoną kompozycję. Istotnymi elementami rozprawki są: wstęp, rozwinięcie i zakończenie. Z takich właśnie części musi składać się także Twoja wypowiedź argumentacyjna.
- We wstępie rozprawki należy postawić tezę. To zazwyczaj parafraza zagadnienia, które zapisano w temacie rozprawki. Pamiętaj, że w tezie musisz zapowiedzieć strukturę swojej rozprawki. W przypadku rozprawki „za i przeciw” powinieneś napisać, że rozważysz argumenty „za” i „przeciw” wobec omawianego zagadnienia, plusy i minusy czy też wady i zalety proponowanego rozwiązania problemu. Jeśli piszesz rozprawkę opiniującą, musisz przedstawić swoje stanowisko wobec omawianego zagadnienia.
- Poprawnie sformułowana teza musi być zgodna z tematem i treścią rozprawki.
- Pamiętaj, aby Twoja argumentacja w rozwinięciu była pogłębiona, wieloaspektowa i poparta przykładami. Argumenty powinny być konkretne, jasne i łatwe do odszukania. Używaj więc wyrażen i zwrotów porządkujących tok Twojej wypowiedzi.
- Dobrze napisana rozprawka ma podsumowanie spójne z podaną w rozwinięciu argumentacją. W zakończeniu nie powtarzaj tymi samymi słowami treści, które zostały już zapisane we wstępie.
- Pamiętaj, że napisany przez Ciebie tekst powinien stanowić spójną klarowną całość. Oznacza to, że musisz zadbać o logikę wewnątrz zdań, ale też kolejne zdania powinny wynikać jedno z drugich, a akapity łączyć się za pomocą odpowiednich zwrotów. Jeżeli

przedstawisz argumenty, poprzecz je przykładami, a nie zadbasz o logiczne i gramatyczne powiązania między poszczególnymi fragmentami swojej wypowiedzi, nie będzie to dobrze napisana rozprawka, a jedynie zlepek przypadkowych myśli.

- ☞ Wyrażaj się precyzyjnie, wykorzystując słownictwo charakterystyczne dla poruszanego tematu. Nie używaj słów pospolitych i potocznych, takich jak: super, fajny, interesujący – liczą się do limitu słów, ale świadczą o ograniczonym zasobie słownictwa.
- ☞ Pamiętaj, że rozprawkę należy napisać językiem formalnym, unikaj potocznych wyrażen oraz stylu języka mówionego.
- ☞ Kiedy Twój tekst jest gotowy, przeczytaj go jeszcze raz. Sprawdź, czy jest logicznie uporządkowany, czy oba wskazane w temacie aspekty zostały rozwinięte i uzasadnione.
- ☞ Sprawdź, czy Twój tekst mieści się w limicie słów.
- ☞ Spróbuj zauważyć w swojej wypowiedzi błędy, które popełniłeś z powodu pośpiechu lub braku staranności, np. błędy interpunkcyjne lub ortograficzne. Wprowadź ewentualne poprawki.

Zadanie 20.

Wypowiedz się na poniższy temat. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu.

W dzisiejszych czasach książka elektroniczna cieszy się coraz większą popularnością. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz swoją opinię na temat tego zjawiska, uwzględniając argumenty odnoszące się do aspektu finansowego oraz komfortu czytania.

4.3. List formalny

- ☞ Temat listu formalnego ma określoną strukturę. Najpierw określona jest sytuacja, w której uczestniczył lub będzie uczestniczył autor listu. Stanowi ona pretekst do napisania listu do określonego w poleceniu odbiorcy. Następnie podana jest informacja dotycząca elementów treści, które powinny się znaleźć w liście. Może to być na przykład uzasadnienie sformułowanego wcześniej problemu lub przeprowadzenia jakiejś akcji (pierwszy aspekt) oraz zaproponowanie rozwiązań dotyczących poruszanej sprawy (drugi aspekt). Te dwa wskazane w temacie elementy musisz szczegółowo omówić w swoim liście.
- ☞ List formalny, jak każda wypowiedź pisemna, ma określoną kompozycję. Istotnymi jego elementami są: wstęp, rozwinięcie i zakończenie.
- ☞ Tworząc swój tekst, nie zapomnij o odpowiednim zwrocie rozpoczynającym i kończącym list. To jeden z bardzo ważnych elementów wyznaczających formalny charakter Twojej wypowiedzi.
- ☞ We wstępie musisz wskazać cel lub powód pisania listu.
- ☞ W rozwinięciu szczegółowo omów wskazane w temacie aspekty. Twoja argumentacja musi być pogłębiona, wieloaspektowa i poparta przykładami. Twoje argumenty powinny być konkretne, jasne i łatwe do odszukania. Używaj więc wyrażen i zwrotów porządkujących tok Twojej wypowiedzi.
- ☞ W zakończeniu listu powinno znaleźć się podsumowanie Twoich argumentów. Unikaj uniwersalnych podsumowań, pasujących do każdego listu niezależnie od jego tematu.

- ☞ Pamiętaj, że napisany przez Ciebie tekst powinien stanowić spójną klarowną całość. Oznacza to, że musisz zadbać o logikę wewnątrz zdań, ale też kolejne zdania powinny wynikać jedno z drugich, a akapity łączyć się za pomocą odpowiednich zwrotów.
- ☞ Wyrażaj się precyzyjnie, wykorzystując słownictwo charakterystyczne dla poruszanego tematu. Nie używaj słów pospolitych i potocznych, takich jak: super, fajny, interesujący – liczą się do limitu słów, ale świadczą o ograniczonym zasobie słownictwa.
- ☞ Pamiętaj, aby unikać w liście formalnym potocznych wyrażań oraz stylu języka mówionego. List powinien być rzeczowy i pozbawiony elementów emocjonalnych.
- ☞ Kiedy Twój tekst jest gotowy, przeczytaj go jeszcze raz. Sprawdź, czy jest logicznie uporządkowany, czy oba wskazane w temacie aspekty zostały rozwinięte i uzasadnione.
- ☞ Sprawdź, czy Twój tekst mieści się w limicie słów.
- ☞ Spróbuj zauważyć w swojej wypowiedzi błędy, które popełniłeś z powodu pośpiechu lub braku staranności, np. błędy interpunkcyjne lub ortograficzne. Wprowadź ewentualne poprawki.

Zadanie 21.

Wypowiedz się na poniższy temat. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu.

Samorząd w Twojej szkole chce zorganizować akcję „Szukamy autorytetów w szkole”. Napisz **list** do redakcji gazetki szkolnej, w którym wyrazisz swoją opinię na temat tej propozycji oraz zaproponujesz działania uczniów w ramach tej akcji.

5. Transkrypcje tekstów do słuchania

Transkrypcje tekstów do zadań ze wskazówkami (zadania: 1., 3., 5.) znajdują się w rozdziale 1.

Zadanie 2.

Tekst 1.

Hace unas semanas estuvimos de vacaciones en Mallorca. Fue un viaje organizado de diez días. Para visitar la isla contratamos las excursiones con una empresa que se llama *Viajes Crisol*. Todo muy bien cuando te apuntas y pagas, pero luego te llevan en un autobús muy incómodo y te cobran el alquiler de unos auriculares usados porque si no lo haces, no escuchas al guía durante la excursión. Además, a los guías les da igual si todo el grupo los sigue o si alguien se pierde por el camino. ¿Eso es competencia? Así que es mejor que no contratéis nada con esa empresa porque veréis que lo que es barato, al final sale caro y conlleva muchos inconvenientes.

adaptado de www.excursionesparacruceros.com

Tekst 2.

Entrevistador: Irene, eres una experta en risoterapia. Dinos, ¿por qué es tan importante reírse?

Irene: El buen humor reporta muchos beneficios y cada vez se descubren más. Según una reciente investigación, la risa puede actuar como analgésico natural. Los resultados ponen de manifiesto que quienes se ríen más son capaces de soportar el dolor porque las carcajadas descontroladas liberan endorfinas, que ayudan a aliviarlo.

Entrevistador:: Y a nivel psíquico y emocional, ¿qué nos aporta?

Irene: Pues, con toda seguridad, vitalidad y energía. Los especialistas han demostrado que reírse influye positivamente en la interacción social, aumenta la creatividad y mejora el aprendizaje. Se supone que la risa ayuda a resolver los problemas con más eficacia y que las personas con una actitud positiva controlan mejor su vida.

Entrevistador: O sea, vale la pena meterle humor a la vida.

Irene: Exactamente. Yo recomendaría reírse al menos tres veces al día durante un minuto.

adaptado de www.planetacurioso.com

Tekst 3.

Miles de personas se congregan en la ciudad de la Paz para inaugurar la Feria de las Alasitas. ¿De qué se trata? Es una antigua celebración boliviana que se relaciona con Ekeko, dios de la abundancia. A ese dios se le regalan miniaturas que simbolizan los sueños que uno desea ver concretizados durante el año que empieza. De hecho, en la feria se expone gran cantidad y variedad de productos en miniatura elaborados a base de yeso, madera, cuero y otros materiales. Los visitantes, esperando que todo lo adquirido se convierta en realidad, compran los diminutos objetos cuya lista parece ser interminable.

adaptado de www.comunidadandina.org

Zadanie 4.

Periodista: Hoy entrevistamos a Toñi Moreno, que acaba de publicar su primer libro, *La chica que no creía en los milagros*. ¿Podrías hablarnos acerca de este libro?

Toñi Moreno: Mezclo en él mi propia biografía con las historias de la gente corriente a la que he conocido gracias al oficio de periodista. No es ningún tipo de conjunto de reglas de oro, de pautas de cómo resolver cualquier problema. A través de relatos reales de superación y de toda mi experiencia vital, intento aconsejar a los que atraviesen un momento difícil. Entre líneas les propongo alguna solución para que superen los percances de la vida. Yo lo llamo “un manual para sobrevivir”.

Periodista: ¿Cómo nació la idea de escribirlo?

Toñi Moreno: Esta aventura llegó a mis manos cuando me propusieron escribir un libro y me dijeron: “elige tú el tema, de lo que necesites hablar o de lo que quieras”. Al principio me sentía incapaz, porque le tengo un gran respeto a la literatura. Pero después pensé que en mi carrera había conocido a gente extraordinaria que me ha enseñado muchas cosas de la vida. Yo no soy psicóloga, ni socióloga, ni *coach*. Estas son mis propias vivencias que pueden ayudar a levantar cabeza durante los momentos duros de la vida.

Periodista: En el libro comienzas narrando tu propia infancia. ¿Cómo era esa niña de aquel entonces?

Toñi Moreno: Me recuerdo como una niña triste porque mi adolescencia transcurrió en la frustración. Terminé el bachillerato y quería estudiar Periodismo. No pude hacerlo porque éramos una familia de escasos recursos económicos. Me metí en la carrera de Derecho, que era la que estaba cerca de casa y que no me gustaba para nada. De joven me presentaba a diferentes pruebas, concursos, a castings y siempre recibía un “no” por respuesta. Entonces me familiaricé con la frustración, me acostumbré a vivir con ella. Ahora sé que criarte con el “no” te da mucha fuerza para pelearte por el “sí” en el futuro.

Periodista: El año pasado presentaste *Entre todos*, un programa que dio mucho que hablar.

Toñi Moreno: Al programa venía gente con diferentes problemas que necesitaba ayuda inmediata. Los espectadores nos llamaban para informar de qué forma podían ayudar. Nos impresionó su actitud abierta e incuestionable generosidad. Además, en el programa intervinieron asesores profesionales como psicólogos, abogados y médicos, que les prestaban consejos a los que solicitaban ayuda. En *Entre todos* pusimos de relieve lo mejor del ser humano, la fuerza ante una situación desfavorable y, sobre todo, la empatía ante el sufrimiento que mostraban los participantes del programa.

Periodista: ¿Cómo fue la experiencia de dirigirlo?

Toñi Moreno: La verdad es que estoy muy satisfecha de haber estado a la cabeza de un grupo de gente que de forma voluntaria quería ayudar a salir del pozo a los

necesitados. Aunque tanto mis superiores como el equipo del programa cuestionaban la eficacia de esta acción y no daban crédito a que la idea funcionara, yo me mostraba optimista porque siempre he creído en la solidaridad ciudadana.

Periodista: ¿Te afectaban los casos de *Entre todos*?

Toñi Moreno: Cuando la gente te cuenta historias tan conmovedoras es imposible guardar las distancias y no involucrarse. Las historias de *Entre todos* son lecciones de vida que he tenido la suerte de recibir. En *La chica que no creía en los milagros* hablo de ellas de verdad, no paso de puntillas.

adaptado de www.hola.com

Zadanie 6.

Wypowiedź 6.1.

Hombre: Creo que el primer día iría de compras, cenaría en un restaurante carísimo y reservaría una noche en el hotel más lujoso que se me ocurriera. Más que nada para saber qué se siente al ser millonario. Un día es un día... Y al día siguiente, sin decirles nada antes, llevaría a mi mujer e hijos a un hotel, a algún sitio con buen ambiente, y allí se lo diría. Después, entre todos, decidiríamos cómo podemos sacarle la mayor rentabilidad al dinero, si hacer alguna inversión o darle la vuelta al mundo. No sé si lo ingresaría en el banco, así no ganas nada... Igual no nos llega para mucho, pero lo bonito sería compartirlo.

adaptado de the-elle-list.blogs.elle.es

Wypowiedź 6.2.

Mujer: Después de la sorpresa, estoy segura de que lo primero que haría sería reservar tres billetes de avión para Nueva York. Uno para mí, claro, otro para mi mejor amiga, Ana, porque fue la primera persona con la que descubrí esa ciudad y me encantaría volver ahí con ella. El tercero sería para mi novio porque quiero mostrarle mis rincones favoritos de esa ciudad y porque se muere por conocer Nueva York. Y una vez allí, mi capricho personal sería ir a la tienda de Manolo Blahnik y comprarme un par de zapatos... o varios, ¡que me ha tocado la lotería!

adaptado de the-elle-list.blogs.elle.es

Wypowiedź 6.3.

Hombre: Sabiendo que la cantidad que te toca no es un “para siempre”, sencillamente seguiría teniendo la misma vida, rutina, trabajo. A mí me gusta trabajar. Al mismo tiempo, llevaría a cabo todos y cada uno de los planes que me vayan apeteciendo en cada momento. No le diría nada a mi familia. Contribuiría a cumplir los sueños de mis amigos. También cumpliría algunos sueños de gente que no conozco, que primero tiene que satisfacer el hambre para después poder soñar. Yo, personalmente, siempre he soñado con escribir y publicar un libro de cocina con las recetas de la familia. Esas cosas son las que haría si me tocara la lotería: me llenaría de experiencias, porque ya nada me lo impediría.

adaptado de the-elle-list.blogs.elle.es

Wypowiedź 6.4.

Mujer: Primero, sin pensármelo dos veces, dejaría el trabajo en el mundo corporativo. Luego brindaría con champán con la gente que quiero. Después ya podría embarcarme para viajar por toda la India con un buen compañero de viaje. Desde ahí me dirigiría a un sitio de playa exótico, bonito y con mucho sol para abrir un hotelito con pocas habitaciones y un restaurante donde comer muy rico. Viviría en chanclas, prepararía mojitos cada tarde al caer el sol y todos los huéspedes serían inolvidablemente felices. Y yo la que más.

adaptado de *the-elle-list.blogs.elle.es*

6. Rozwiązania i komentarze do zadań

Rozwiązania do zadań ze wskazówkami (zadania: 1., 3., 5., 7., 9., 11., 13., 15., 16.) znajdują się w rozdziałach 1.–3.

Zadanie 2.

2.1. C

2.2. A

2.3. C

W zadaniu 2.1. poprawną odpowiedzią jest C, ponieważ autor tekstu zniechęca do korzystania z usług firmy turystycznej *Viajes Crisol*: *¿Eso es competencia? Así que es mejor que no contratéis nada con esa empresa porque veréis que lo que es barato, al final sale caro y conlleva muchos inconvenientes.* Odpowiedź A nie jest poprawna, ponieważ jedyna informacja dotycząca podróży zorganizowanych pojawia się na początku tekstu i jest tylko przedstawieniem faktu, nie jest zachęceniem: *Fue un viaje organizado de diez días.* Odpowiedź B jest niepoprawna, ponieważ autor, mówiąc o wyjeździe na Majorkę ogranicza się do przekazania informacji. Niczego nie krytykuje: *Hace unas semanas estuvimos de vacaciones en Mallorca.*

W zadaniu 2.2. prawidłową odpowiedzią jest A, ponieważ osoba udzielająca wywiadu, w momencie, kiedy odnosi się do roli śmiechu w sytuacjach problemowych zaznacza, że jest to przypuszczenie, a zatem nie można uznać tego za fakt. Pozostałe dwie informacje (B i C) zostały przekazane jako fakty oparte na badaniach specjalistów.

W zadaniu 2.3. prawidłową odpowiedzią jest C. W tekście opisano tradycyjne święto w Boliwii zwane *Feria de las Alasitas*. Wspomina się boga *Ekeko*, który związany jest z obchodami tego święta, ale nie ma mowy o żadnych innych wierzeniach, a zatem wyklucza się odpowiedź A. Skoro tradycja obchodów tego święta jest podtrzymywana, wyklucza to też odpowiedź B (zanik tradycyjnych wierzeń).

Zadanie 4.

4.1. C

4.2. D

4.3. A

4.4. B

4.5. D

W zadaniu 4.1. poprawną odpowiedzią jest C. Mówiąc o swojej książce prezydentka wyjaśnia: *intento aconsejar a los que atraviesen un momento difícil. Entre líneas les propongo alguna solución para que superen los percances de la vida.* Odpowiedź A jest niepoprawna, ponieważ książka nie jest zbiorem biografii znanych ludzi, lecz jak mówi autorka: *Mezclo en él mi propia biografía con las historias de la gente corriente.* B również jest odpowiedzią niepoprawną, gdyż Toñi Moreno mówi: *No es ningún tipo de conjunto de reglas de oro, de pautas de cómo resolver cualquier problema.* Odpowiedź D jest niepoprawna, gdyż autorka mówi, że książka zawiera *relatos reales*, a nie, jak sugeruje odpowiedź, *relatos ficticios*.

W zadaniu 4.2. poprawną odpowiedzią jest D, ponieważ w rozmowie prezydentka wspomina: *me propusieron escribir un libro y me dijeron: elige tú el tema, de lo que necesites hablar o de lo que quieras*, a następnie dodaje: *después pensé que en mi carrera había conocido a gente extraordinaria que me ha enseñado muchas cosas de la vida.* Odpowiedź A jest niepoprawna, gdyż autorka wyjaśnia: *Yo no soy psicóloga, ni socióloga, ni coach.* Odpowiedź B także jest niepoprawna, bo autorka nie wspomina, że miała takie plany. Mówi też że: *Al principio me sentía incapaz.* Niepoprawna jest też odpowiedź C, ponieważ prezydentka mówi: *tengo un gran respeto a la literatura*, natomiast nie wspomina, żeby literatura to było jej hobby.

Poprawna odpowiedź do zadania 4.3. to A, ponieważ opowiadając o swoim dzieciństwie, Toñi Moreno wspomina: *éramos una familia de escasos recursos económicos.* Prezydentka marzyła o studiowaniu dziennikarstwa, ale ze względu na braki finansowe rodziny i bliskie usytuowanie uczelni od domu, rozpoczęła studia prawnicze. Dlatego odpowiedź B jest błędna. Odpowiedź C także jest niepoprawna, ponieważ autorka książki wyznaje: *me familiaricé con la frustración, me acostumbré a vivir con ella.* Odpowiedź D także nie jest poprawna, gdyż mówiąc o castingach Toñi Moreno wspomina: *Me presentaba a diferentes pruebas, concursos, a los castings y siempre recibía un "no" por respuesta*, czyli nie osiągała na nich sukcesu.

W zadaniu 4.4. poprawna odpowiedź to B. W swojej wypowiedzi prezydentka wyjaśnia: *En 'Entre todos' pusimos de relieve lo mejor del ser humano, [...] sobre todo, la empatía ante el sufrimiento que mostraban los participantes del programa.* Odpowiedź A jest niepoprawna ponieważ Toñi Moreno informuje: *Además, en el programa intervinieron asesores profesionales como psicólogos, abogados y médicos, que les prestaban consejos a los que solicitaban ayuda.* W swojej wypowiedzi jednak nie wychwala tegoż doradztwa. Odpowiedź C również jest niepoprawną odpowiedzią. Autorka, mówiąc o postawie uczestników programu, wyjaśnia: *Nos impresionó su actitud abierta.* Negatywna (*desfavorable*) jest sytuacja, w której się znajdują. Odpowiedź D jest niepoprawna, gdyż prezydentka mówi: *Nos impresionó su actitud abierta e incuestionable generosidad.*

Poprawną odpowiedzią do zadania 4.5. jest D, gdyż prezydentka przyznaje: *La verdad es que estoy muy satisfecha de haber estado a la cabeza de un grupo de gente que de forma voluntaria quería ayudar a salir del pozo a los necesitados.* Odpowiedź A jest niepoprawna, ponieważ mówiąc o skuteczności programu, Toñi Moreno wyznaje: *algunos de mis superiores cuestionaban la eficacia de esta acción y no daban crédito a que la idea funcionara*, ale ona sama prezentowała odmienną postawę: *yo me mostraba optimista.* Odpowiedź B nie jest poprawna, ponieważ mówiąc o solidarności obywatelskiej, Toñi Moreno wyznaje: *siempre he creído en los valores positivos de la sociedad como la*

solidaridad ciudadana. Jest to opinia samej prezydentki, a nie jej współpracowników. Odpowiedź C jest niepoprawna, gdyż prezydentka mówi: *Cuando la gente te cuenta historias tan conmovedoras es imposible guardar las distancias y no involucrarse*. Z wypowiedzi wynika, że nie udało się jej zachować postawy neutralnej.

Zadanie 6.

6.1.D

6.2. B

6.3. C

6.4. A

W wypowiedzi 6.1. mężczyzna wymienia członków rodziny, *mujer e hijos*, oraz planuje utrzymanie dobrej wiadomości w tajemnicy, *sin decirles nada antes ...* i zrobienie im niespodzianki, y *allí se lo diría*. Zatem poprawna odpowiedź to D. W wypowiedzi 6.2 również jest mowa o niespodziance, ale nie w odniesieniu do rodziny: *Después de la sorpresa, estoy segura de que lo primero que haría sería reservar tres billetes*.

W wypowiedzi 6.2. kobieta wspomina swoją podróż do Nowego Jorku jako wyjątkowe przeżycie, warte, by tam powrócić: *me encantaría volver ahí*. Poprawną odpowiedzią jest więc odpowiedź B. We wszystkich innych wypowiedziach też jest mowa o różnego rodzaju nowych doświadczeniach. W jednej z wypowiedzi mówiąca używa nawet wyrażenia *me llenaría de experiencias* (wypowiedź 6.4.), ale nie ma tutaj mowy o powtórzeniu doświadczenia, o ponownym przeżyciu czegoś.

Wśród swoich planów mówiący w wypowiedzi 6.3. wymienia pomoc najbardziej potrzebującym, ludziom obcym: *cumpliría algunos sueños de gente que no conozco*, ale cierpiącym głód, biedę *que primero tiene que satisfacer el hambre para después poder soñar*. Zatem poprawna odpowiedź to C. W wypowiedziach 6.1. i 6.2. również jest informacja o podzieleniu się wygraną z innymi, ale w obydwu przypadkach chodzi tylko i wyłącznie o ludzi bliskich mówiącym (żona i dzieci, przyjaciółka i narzeczoną).

Kobieta mówiąca w wypowiedzi 6.4. marzy o własnym hotelu i restauracji: *me dirigiría a un sitio de playa (...) a abrir un hotelito (...) y un restaurante*. Chciałaby więc założyć własny biznes. Poprawną odpowiedzią jest zatem odpowiedź A. O zainwestowaniu pieniędzy mowa również w wypowiedzi 6.1, ale jest to informacja bardzo ogólna, nie wiemy, jaki rodzaj inwestycji ma na myśli mówiący.

Zadanie 8.

8.1. C

8.2. C

8.3. A

8.4. B

Prawidłowe rozwiązanie do zadania 8.1. znajdziesz w akapicie C. Jest tam zdanie, które zostało sparafrazowane: *...retornando a la isleta que juraste no volver a pisar*.

Czasownik *retornar* jest synonimem czasownika *regresar*, a czasownik *jurar* jest synonimem czasownika *prometer*, natomiast wyrażenie „no volver a” oznacza brak ponownego wykonania jakiejś czynności. Z kontekstu wynika też, że *tierra natal*, to Santo Domingo (tam znajdował się jej dom, tam chodziła do szkoły).

Prawidłowe rozwiązanie do zadania 8.2. znajdziesz również w akapicie C. Jest tam zdanie, które zostało sparafrazowane: *...estabas demasiado atareada para conocer tantos lugares que te hubiera gustado ver.*

Carecer de tiempo libre oznacza brak wolnego czasu, a zatem odnosi się do wyrażenia: *estar demasiado atareado*, natomiast czasownik *viajar* odnosi się do słów: *conocer tantos lugares*.

Prawidłowe rozwiązanie do zadania 8.3. znajdziesz w akapicie A. Jest tam zdanie, które zostało sparafrazowane: *...las monjas que les daban clases la ponían de ejemplo porque sacaba el Premio de Excelencia todos los años.*

Słowo: *las maestras* odnosi się do *las monjas que les daban clases* i czasownik *apreciar* odnosi się do wyrażenia *poner de ejemplo*, bowiem z kontekstu wynika, że była dobrą uczennicą.

Prawidłowe rozwiązanie do zadania 8.4. znajdziesz w akapicie B. Jest tam zdanie, które zostało sparafrazowane: *...desde que despertó, a las cuatro, pese a la pastilla que había tomado rompiendo sus prevenciones contra los somníferos.*

Wyrażenie: *sufrir problemas de insomnio* odnosi się do problemu dotyczącego bezsenności i z lektury tekstu wynika, że bohaterka miała takie właśnie problemy, na co wskazuje fakt, że wzięła tabletkę nasenną: *un somnífero* i że obudziła się o czwartej nad ranem.

Zadanie 10.

10.1. E

10.2. C

10.3. D

10.4. A

Fragment przed luką 10.1. mówi o biedzie panującej w chacie i opisuje wygląd ubogich chłopów. Zdanie E nawiązuje do tej sytuacji i sugeruje, że ci ludzie nie pracują i nie mają środków do życia: *no existían señales de que la gente trabajara (...) cómo hacían para poder sobrevivir ahí.* Fragment po luce daje odpowiedź na to pytanie. Ponadto, w zdaniu E jest czasownik *preguntar* (*el monje ... le preguntó...*), a w zdaniu po luce, na początku, czasownik *explicar*: *el hombre explicó.*

W zdaniu przed luką 10.2. chłopiec otrzymuje polecenie zabrania chłopom krowy, ich jedynej żywicielki. Zdanie C nawiązuje do tej sytuacji i przedstawia rozterki chłopca z tym związane. Fragment po luce pokazuje, że polecenie wykonał: *Mas como percibió silencio por parte de su maestro ..., no le quedó más remedio que cumplir aquella orden.*

Zdanie przed luką 10.3. informuje o powrocie chłopca (*decidió volver*). W zdaniu D zaimek „lo” (*Así lo hizo*) odnosi się do tego, co postanowił, do powrotu. Dodatkowo, z zdaniu D jest czasownik *se acercaba*, wskazujący na zbliżanie się do jakiegoś miejsca. Z treści zdania D wynika, że chłopiec porównuje to, co widzi teraz, z tym co widział za pierwszym razem. To też wskazuje na powrót. Zdanie po luce jest bardziej szczegółowym opisem miejsca, do którego chłopiec przybył.

W zdaniu przed luką 10.4 jest czasownik *preguntó*; chłopiec pyta o zmiany (*cómo había hecho para lograr mejorar*). Zdanie A jest odpowiedzią, zaczyna się od *le respondió*, i w dalszej części wyjaśnia sytuację (*se vieron en la necesidad de hacer otras cosas*).

Zadanie 12.

12.1. B

12.2. C

12.3. B

12.4. D

12.5. A

W pierwszym tekście w zadaniu 12.1. prawidłowa odpowiedź to B. Już w pierwszym akapicie znajdujemy zapowiedź informacji: *la figura del padre tradicional, (...) ha evolucionado (...) casi en un intento de ser más bien un amigo para el hijo*. O fakcie, że są to zmiany negatywne świadczą informacje, które pojawiają się w dalszej części tekstu: *Un intento que es una tremenda equivocación. Estos cambios en apenas unos años son un ejemplo de la ley del péndulo: veníamos de una sociedad autoritaria, del ordeno y mando del padre, para pasar ahora al otro extremo. (...) desgraciadamente ahora muchos padres tienden a pecar por demasiada permisividad*". Możemy wykluczyć odpowiedź A, gdyż autor pisze: *veníamos de una sociedad autoritaria, del ordeno y mando del padre, para pasar ahora al otro extremo*, czyli do "no ordeno ni mando". Fragment *la figura del padre tradicional, más autoritario, distante y ausente, ha evolucionado hacia el más cercano y comprensivo* wyklucza natomiast odpowiedź C, ponieważ *cercano* oznacza nie tylko bliskość fizyczną, ale również więź emocjonalną. *El hombre (...) participa en las tareas domésticas, (...) reinterpreta el papel de padre. (...) volcado en el cuidado y la educación de sus hijos (...) empieza a responsabilizarse de la casa y de la educación de los hijos* oznacza, że jest ojcem zaangażowanym, w pełni uczestniczącym w życiu rodziny, co pozwała wykluczyć odpowiedź D.

W zadaniu 12.2. prawidłowa odpowiedź to C. Trzeci akapit zaczyna się pytaniem *¿A qué se deben estos cambios?*, na które odpowiedź znajdziemy w tej części tekstu: *Los psicólogos destacan varios factores (...) Otro factor importante (...) La mujer también trabaja fuera y, por tanto ...* Odpowiedź A nie jest prawdziwa, gdyż w tekście nie ma mowy o braku szacunku dla ojca. W tekście autor kładzie nacisk na nawiązanie bliskiej więzi między ojcem i dzieckiem, o dobrych relacjach międzypokoleniowych, nie o konflikcie, co wyklucza odpowiedź B. Zdanie kończące tekst *(...) en definitiva, en lo que se refiere a la familia, es un cambio para mejor* pozwała natomiast wykluczyć odpowiedź D.

W drugim tekście w zadaniu 12.3. prawidłowa odpowiedź to B. Wśród różnych informacji o dziadku, możemy przeczytać, że: *terminó preso*, czyli został uwięziony. Z tekstu wynika, że dziadek, jego żona i dzieci żyli ubogo: *el abuelo andaba despreocupado por algo tan mundano como el dinero; Debieron vivir muy pobremente, pues mi padre estudió en un colegio nacional que abandonó a los trece años para contribuir al mantenimiento de la familia*, co wyklucza odpowiedź A, jakoby dziadek był majątnym człowiekiem. Nie był to również człowiek oddany rodzinie skoro *Esta sobresaltada vida obligó a mi abuela, Zenobia Maldonado, a hacer toda clase de milagros para dar de comer a sus cinco hijos, a los que prácticamente crió y educó ella sola*, co pozwała natomiast wykluczyć odpowiedź C. Fakt, że *ha aprendido el oficio de radiooperador* nie oznacza bynajmniej, by kierował centralą telefoniczną, jak sugeruje odpowiedź D.

Prawidłowa odpowiedź w zadaniu 12.4. to D, a uzasadnienie dla niej mamy we fragmencie: *[se fue a Buenos Aires], donde llevó una vida alegre en la que su dinero se agotó rápidamente*. W zadaniu 4. fragment *con los cincuenta mil que le tocaron, una fortuna para la época, se fue a Buenos Aires* wyklucza odpowiedź A; z tekstu wynika, że do Argentyny

ojciec wyjechał jako człowiek bogaty. Z kolei dalszy fragment (...) *su dinero se agotó rápidamente. Con las sobras* (...) wyklucza odpowiedź B, gdyż bohater pieniędzmi szastał, ale jakieś mu zostały (*sobras*). Z fragmentu *tuvo la prudencia de perfeccionar sus estudios en un curso de radiotelefonía, en la Trans Radio, donde sacó un diploma profesional* dowiadujemy się, że ojciec ukończył kurs, a nie studia wyższe, wyklucza to więc odpowiedź C.

Intencja autora w zadaniu 12.5. jest przedstawiona w odpowiedzi A. Żeby to dostrzec należy zrozumieć, że narrator daleki jest od oceniania, osądzania, krytykowania czy nawet usprawiedliwiania ojca, jedynie przywołuje jego postać, co wyklucza pozostałe odpowiedzi.

Zadanie 14.

14.1. B

14.2. A

14.3. D

14.4. C

Poprawna odpowiedź w zadaniu 14.1. to B, ponieważ przymiotnik *adicto* wymaga użycia przyimka „a” i połączenie go z jakimkolwiek innym przyimkiem z wymienionych w zadaniu jest niepoprawne.

Poprawna odpowiedź w zadaniu 14.2. to A, ponieważ jedynym prawidłowym wyrażeniem spójnikowym łączącym obydwa zdania jest: *no obstante*. Za pomocą tego wyrażenia spójnikowego, które oznacza *jednakże* zostaje wprowadzone nowe zdanie, którego treść przeciwstawia się podanej wcześniej informacji: *No cabe ninguna duda que hoy en día es un accesorio imprescindible y omnipresente. No obstante, un estudio asegura que por prestarle demasiada atención corremos el riesgo de perder los buenos modales.*

Pozostałe odpowiedzi są niepoprawne, ponieważ wyrażenia przyimkowe w punktach B, C i D pełnią inne funkcje i byłyby niewłaściwym łącznikiem tych dwóch zdań. Wyrażenie przyimkowe *por lo tanto* jest używane w zdaniach wynikowych, wyrażenie przyimkowego *al contrario* używa się w zdaniach będących zaprzeczeniem poprzedniego i wyrażenie przyimkowe *en definitiva* pełni funkcję podsumowującą poprzednie informacje.

Poprawna odpowiedź w zadaniu 14.3. to D. Za pomocą użycia czasownika *llegar* tworzy się wyrażenie czasownikowe: *llegar a + bezokolicznik*, które wyraża czynność, która nastąpiła w rezultacie lub w następstwie innych. A zatem fragment zdania: *llegar a suponer un peligro* odnosi się do spowodowania pewnego zagrożenia.

Pozostałe odpowiedzi są nieprawidłowe, ponieważ czasowniki *pasar i echar* nie tworzą żadnego wyrażenia czasownikowego z przyimkiem „a” i czasownikiem *suponer*, natomiast konstrukcja: *volver a suponer*, która odnosiłaby się do ponownego wykonania czynności, nie ma w tym kontekście logicznego zastosowania.

Poprawna odpowiedź w zadaniu 14.4. to C, ponieważ wyrażenie *hacer que* wymaga użycia czasownika *usar* w trybie *subjuntivo*. Wypowiedź odnosi się do teraźniejszości, więc forma *hace que* wymaga użycia czasu teraźniejszego trybu *subjuntivo (presente de subjuntivo)*. Pozostałe formy czasownika *usar* są formami trybu *indicativo*, a zatem pozostałe odpowiedzi są niepoprawne.

Zadanie 17.

17.1. hartos de que llueva / hartos de que esté lloviendo

Brakujący fragment zdania to: *hartos de que llueva*. Przymiotnik *harto* jest użyty w liczbie mnogiej w rodzaju męskim, bo muszą być uzgodnione liczba i rodzaj przymiotnika z zaimkiem *vosotros*. Trzeba dopisać brakujący przyimek *de*, który jest wymagany dla przymiotnika *harto* oraz spójnik *que*, który jest wymagany w zdaniach dopełnieniowych. Po konstrukcji *estar harto de que*, która wyraża odczucia i emocje, konieczne jest użycie trybu *subjuntivo*. Trzeba więc utworzyć formę *presente de subjuntivo* od czasownika *llover*. Jest to czasownik nieregularny, z przegłosem w temacie *o > ue*.

Poprawna jest też wersja odpowiedzi z konstrukcją *estar + gerundio*, z czasownikiem *estar* w czasie *presente de subjuntivo*: *hartos de que esté lloviendo*. Użycie tej konstrukcji peryfrastycznej jest możliwe, ponieważ mówiący w ten sposób dodatkowo podkreśla swoje niezadowolenie z pogody.

17.2. fueron reconocidos por

Brakujący fragment zdania to: *fueron reconocidos por*. Obecność przysłówka *ayer* na początku zdania wskazuje na czas przeszły, a rzeczownik *detenidos* wskazuje na trzecią osobę liczby mnogiej, a zatem od czasownika *ser* należy utworzyć właściwą formę w trzeciej osobie liczby mnogiej czasu przeszłego *pretérito indefinido*. Następnie formę imiesłowu *reconocido* należy uzgodnić z podmiotem *los detenidos*, czyli napisać ją w liczbie mnogiej rodzaju męskiego. Mając na względzie, że powyższe zdanie jest wyrażone w stronie biernej, po imiesłowie obowiązkowe jest użycie przyimka *por*, który wskazuje na autora czynności.

17.3. importara/importase el bienestar del

Brakujący fragment zdania to: *importara/importase el bienestar del*. Jest to zdanie warunkowe drugiego typu. Po formie *si* należy użyć czasu *imperfecto de subjuntivo*, i właśnie w tym czasie należy odmienić czasownik *importar*. Forma czasownika *importar* musi być zgodna z rzeczownikiem *bienestar* pełniącym funkcję podmiotu w tym zdaniu. Czasownik musi więc być w trzeciej osobie liczby pojedynczej. Ponieważ w czasie *imperfecto de subjuntivo* istnieją dwa typy końcówek, które są równoważne, można utworzyć zarówno formę *importara*, jak i *importase*. Rzeczownik *bienestar* należy poprzedzić rodzajnikiem określonym rodzaju męskiego *el*. Po rzeczowniku *bienestar* konieczne jest dodanie przyimka *de*, który w połączeniu z rodzajnikiem określonym *el* odnoszącym się do rzeczownika *planeta* daje formę *del*.

17.4. dé por terminada la lección

Brakujący fragment zdania to: *dé por terminada la lección*. Mając na względzie, że czasownik *dar* odnosi się do rzeczownika *profesor*, i że jest to zdanie okolicznikowe z *cuando* odnoszące się do przyszłości, w którym obowiązkowe jest użycie trybu *subjuntivo*, od czasownika *dar* należy utworzyć formę dla trzeciej osoby liczby pojedynczej czasu *presente de subjuntivo*. Następnie trzeba zastosować schemat peryfrazy werbalnej: *dar por + participio pasado*, która oznacza uznanie czynności za zakończoną. Imiesłów *terminada* użyty w tej peryfrazy, trzeba uzgodnić z następującym po nim rzeczownikiem *lección*, czyli napisać go w formie rodzaju żeńskiego liczby pojedynczej. Przed rzeczownikiem *lección* należy też wstawić towarzyszący mu rodzajnik określony *la*.

Zadanie 18.

18.1. una vez terminado

Poprawne przekształcenie to *una vez terminado el partido*, ponieważ *una vez* w połączeniu z imiesłowem *terminado* oznacza „po zakończeniu”. Wyrażenie to zachowuje sens zdania wyjściowego *cuando terminó el partido*: „kiedy skończył się mecz”. Końcówka *-ado* wynika z zasady konieczności zachowania zgody liczby i rodzaju z rzeczownikiem, do którego się odnosi. Rzeczownik „mecz” jest rodzaju męskiego i w tym zdaniu jest w liczbie pojedynczej.

18.2. no porque sea

Kiedy wyrażamy powód wykonania jakiejś czynności lub jakiegoś stanu, używamy spójnika *porque* w połączeniu ze zdaniem w trybie oznajmującym, np. *Jaime tiene poco éxito con las chicas porque es presumido (bo jest zarozumiały)*. Kiedy jednak chcemy zaprzeczyć, jakoby coś było przyczyną określonej sytuacji lub zdarzenia, używamy konstrukcji *no + porque + zdanie w trybie subjuntivo*: *Jaime tiene poco éxito con las chicas no porque sea presumido (nie dlatego żeby był zarozumiały), sino porque...*

18.3. estaban a punto de salir

Podane do transformacji słowo *punto* należy użyć w wyrażeniu *estar a punto de* w połączeniu z bezokolicznikiem. To wyrażenie oznacza być bliskim zrobienia czegoś. Jest to znaczenie podobne do znaczenia konstrukcji peryfrastycznej użytej w zdaniu wyjściowym: *ir a + infinitivo* (=bezokolicznik). Czasownik zdania wyjściowego jest w czasie *pretérito imperfecto de indicativo*, więc poprawna odpowiedź powinna brzmieć *estaban a punto de salir*.

18.4. mientras no acepte

Transformacja polega na przekształceniu zdania warunkowego z *si*, odnoszącego się do przyszłości, na zdanie ze spójnikiem *mientras*. Ten spójnik, użyty w zdaniach odnoszących się do przyszłości, znaczy „dopóki”, „tak długo jak”, i wymaga użycia czasu *presente de subjuntivo*. Dlatego poprawna odpowiedź to *mientras no acepte*.

Zadanie 19.**Przykład poprawnego rozwiązania**

Enmudecidos

Ayer tuvimos un encuentro con Gloria Orujo, autora de las novelas de mayor éxito de los últimos años. Tuvimos la posibilidad de conocer personalmente a quien nos ha llamado “generación enmudecida”. ¿Qué nos dijo?

En la presentación de su novela “Enmudecidos”, la autora leyó un fragmento de su obra y respondió a las preguntas de los presentes. En sus páginas nos pinta una imagen típica de los jóvenes de hoy: un joven que no se comunica con otros chicos de su edad si no es por medio del teléfono móvil.

Artykuł jest zatytułowany.

Wprowadzenie zgodne z tematem artykułu, zachęca do czytania, jest oryginalne i ma ciekawą formę.

Realizacja elementu pierwszego: argument 1: odniesienie się do pierwszej części spotkania i rozwinięcie dotyczące treści prezentowanej książki.

En la segunda parte del encuentro hubo un debate en torno a las relaciones interpersonales entre los jóvenes en una época de tan vertiginoso desarrollo. Hablamos de cómo las nuevas tecnologías influyen en nuestros contactos con otras personas.

Realización elemento primero:
argument 2.: información o debacie, która miała miejsce w dalszej części spotkania i przedstawienie treści debaty.

Tak zrelacjonowane spotkanie, z odniesieniem do jego części, do treści prezentacji i rozmów, jest przykładem wieloaspektowej realizacji elementu pierwszego.

El título, “Enmudecidos”, se refiere a nosotros. Ya no nos hablamos. Expresamos nuestras emociones por medio de emoticonos. Escribimos correos, mandamos mensajes, tenemos miles de amigos en Facebook y otras redes sociales, pero en realidad estamos solos, creándonos un falso mundo de intimidad que no existe, viviendo con la ilusión de tener amigos.

Realización elemento segundo:
argument 1.: cały akapit wyraża opinię autora. Opinia jest przedstawiona w oryginalny sposób: nie poprzez typowy zwrot *moim zdaniem*, ale poprzez użycie czasowników w pierwszej osobie liczby mnogiej i zaimka *my*. Autor utożsamia się z grupą, którą opisuje, i tym samym wyraża swoją opinię na jej temat.

Muchas de las cartas que se escribían antes han logrado conservarse hasta nuestros tiempos y constituyen un testimonio de épocas pasadas. ¿Nuestros correos electrónicos y mensajes serán leídos algún día? ¿O desaparecerán sin dejar huella?

Realización elemento segundo:
argument 2.: opinia dotyczy innego aspektu problemu i jest przedstawiona poprzez pytania retoryczne.

Tak przedstawiona opinia, z uwzględnieniem więcej niż jednej strony problemu i przy pomocy ciekawych zabiegów stylistycznych, jest przykładem wieloaspektowej realizacji drugiego elementu polecenia.

Tomemos la palabra. No dejemos que las tecnologías de la comunicación, por muy útiles que sean, nos conviertan en “enmudecidos”. Ojalá no sea demasiado tarde para vivir la experiencia de la amistad de carne y hueso, más íntima y más segura.

Zakończenie jest zgodne z tematem oraz treścią wypowiedzi: nawiązuje do spotkania (poprzez tytuł „Enmudecidos”), do relacji interpersonalnych i technologii komunikacyjnych i przedstawia opinię autora.

Zadanie 20.**Przykład poprawnego rozwiązania**

Hoy en día el libro electrónico está en auge y poco a poco desplaza al libro tradicional. Este fenómeno no es de extrañar porque el nuevo formato del libro presenta muchas ventajas para el lector. Vamos a ver cuáles son estas.

Empecemos por el aspecto económico. Los libros digitales son, indudablemente, más baratos que los libros tradicionales. Las editoriales ahorran en impresión, y de esta manera los precios de los libros electrónicos se reducen considerablemente. De hecho, una vez adquirido el soporte electrónico, tienes acceso directo a una oferta de títulos muy variada a un precio bastante reducido, si lo comparas con la versión impresa. Además, se te ofrece también en diversas páginas de internet la descarga de algunos libros de manera gratuita. Así, por ejemplo, puedes bajarte muchas obras clásicas que seguramente todavía no has leído.

Otra razón para recomendar los libros electrónicos es la comodidad que conlleva su uso. Los libros electrónicos no ocupan espacio físico. Los dispositivos digitales son portátiles y ligeros. Al salir de viaje puedes llevarte en tu aparato todos los libros que quieras, de modo que viajas más cómodamente. Lees en cualquier sitio y a la hora que quieras. Además, si quieres, puedes leer el texto en diversos tamaños de letra. Más cómodo no puede ser.

Concluyendo, las ventajas del libro electrónico son numerosas. Cada vez es más común que las personas que leen de forma habitual acaben comprando un libro electrónico, el cual, sin duda alguna, facilita la vida a todos los aficionados a la lectura.

Zadanie 21**Przykład poprawnego rozwiązania**

Estimados amigos:

He leído sobre la iniciativa “En busca de autoridades”. Escribo para expresar mi opinión al respecto.

Para empezar quiero decir que estoy desilusionado porque no me gusta que propaguéis una iniciativa tan sencilla que parece un evento escolar que cuenta, como siempre, “con la ayuda de la asociación de estudiantes y del profesorado”. En vez de proponernos (¿imponernos?) una tarea, vale la pena aprovechar la oportunidad para permitirnos realizar una actividad interesante, que nos permita expresarnos como seres pensantes que somos. En mi opinión, es importante que nos involucremos y podamos decidir el tema de la campaña, por ejemplo.

No hace falta que nos digáis entre quiénes elegir y cómo hacerlo. ¿Por qué no podemos ser nosotros quienes decidamos si buscar autoridades en el ámbito escolar, el entorno familiar, nuestro grupo de amigos o vecinos?

En primer lugar, podríamos definir nosotros mismos el concepto de autoridad y en qué materia buscamos esta autoridad. Luego, cada clase podría escoger un campo donde buscar un modelo a seguir.

A continuación, podríamos pasar a actividades concretas como entrevistas y búsqueda de información en la red y otras fuentes. Creo que es la fase más interesante porque es cuando podríamos conocer personalmente a las personas que hemos elegido.

Finalmente, podríamos presentar a nuestros candidatos para poder elegir, entre todos los alumnos del colegio, a aquellas personas que más valoramos.

Los jóvenes tenemos derecho a expresar nuestras opiniones y a escoger por nosotros mismos. Espero que toméis en consideración mis sugerencias, lo cual os agradezco de antemano.

Atentamente,

XYZ

7. Wykaz umiejętności ogólnych i szczegółowych sprawdzanych zadaniami

Zadanie 1.

Wymagania ogólne	<p>I. Znajomość środków językowych. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]).</p> <p>II. Rozumienie wypowiedzi. Uczeń rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</p>
Wymagania szczegółowe	<p>1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...] w zakresie następujących tematów: 1.1.: 1.4) praca; 1.2.: 1.12) nauka i technika; 1.3.: 1.13) świat przyrody.</p> <p>2. Uczeń rozumie ze słuchu teksty o różnorodnej formie i długości (np. rozmowy, dyskusje, wywiady, wykłady, komunikaty, instrukcje, wiadomości, audycje radiowe i telewizyjne) w różnych warunkach odbioru. 1.1.: 2.1) określa intencje nadawcy/autora tekstu; 1.2.: 2.1.R) oddziela fakty od opinii; 1.3.: 2.4) określa główną myśl tekstu.</p>

Zadanie 2.

Wymagania ogólne	<p>I. Znajomość środków językowych. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]).</p> <p>II. Rozumienie wypowiedzi. Uczeń rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</p>
Wymagania szczegółowe	<p>1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...] w zakresie następujących tematów: 2.1.: 1.7) zakupy i usługi / 1.8) podróżowanie i turystyka; 2.2.: 1.12) nauka i technika; 2.3.: 1.15) elementy wiedzy o krajach obszaru nauczanego języka.</p> <p>2. Uczeń rozumie ze słuchu teksty o różnorodnej formie i długości (np. rozmowy, dyskusje, wywiady, wykłady, komunikaty, instrukcje, wiadomości, audycje radiowe i telewizyjne) w różnych warunkach odbioru. 2.1.: 2.4) określa intencje nadawcy/autora tekstu; 2.2.: 2.1.R) oddziela fakty od opinii; 2.3.: 2.1) określa główną myśl tekstu.</p>

Zadanie 3.

Wymagania ogólne	<p>I. Znajomość środków językowych. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]).</p> <p>II. Rozumienie wypowiedzi.</p>
------------------	---

	Uczeń rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].
Wymagania szczegółowe	<p>1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...] w zakresie następujących tematów:</p> <p>1.1) człowiek / 1.4) praca.</p> <p>2. Uczeń rozumie ze słuchu teksty o różnorodnej formie i długości (np. rozmowy, dyskusje, wywiady, wykłady, komunikaty, instrukcje, wiadomości, audycje radiowe i telewizyjne) w różnych warunkach odbioru.</p> <p>3.1.: 2.3) znajduje w tekście określone informacje;</p> <p>3.2.: 2.3) znajduje w tekście określone informacje;</p> <p>3.3.: 2.3) znajduje w tekście określone informacje;</p> <p>3.4.: 2.3) znajduje w tekście określone informacje;</p> <p>3.5.: 2.4) określa intencje nadawcy/autora tekstu.</p>

Zadanie 4.

Wymagania ogólne	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p>Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]).</p> <p>II. Rozumienie wypowiedzi.</p> <p>Uczeń rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</p>
Wymagania szczegółowe	<p>1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...] w zakresie następujących tematów:</p> <p>1.1) człowiek / 1.4) praca.</p> <p>2. Uczeń rozumie ze słuchu teksty o różnorodnej formie i długości (np. rozmowy, dyskusje, wywiady, wykłady, komunikaty, instrukcje, wiadomości, audycje radiowe i telewizyjne) w różnych warunkach odbioru.</p> <p>4.1.: 2.3) znajduje w tekście określone informacje;</p> <p>4.2.: 2.3) znajduje w tekście określone informacje;</p> <p>4.3.: 2.3) znajduje w tekście określone informacje;</p> <p>4.4.: 2.3) znajduje w tekście określone informacje;</p> <p>4.5.: 2.4) określa intencje nadawcy/autora tekstu.</p>

Zadanie 5.

Wymagania ogólne	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p>Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]).</p> <p>II. Rozumienie wypowiedzi.</p> <p>Uczeń rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</p>
Wymagania szczegółowe	<p>1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...] w zakresie następujących tematów:</p> <p>1.9) kultura.</p> <p>2. Uczeń rozumie ze słuchu teksty o różnorodnej formie i długości (np. rozmowy, dyskusje, wywiady, wykłady,</p>

	komunikaty, instrukcje, wiadomości, audycje radiowe i telewizyjne) w różnych warunkach odbioru. 5.1.: 2.3) znajduje w tekście określone informacje; 5.2.: 2.3) znajduje w tekście określone informacje; 5.3.: 2.3) znajduje w tekście określone informacje; 5.4.: 2.3) znajduje w tekście określone informacje.
--	---

Zadanie 6.

Wymagania ogólne	I. Znajomość środków językowych Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...]. II. Rozumienie wypowiedzi. Uczeń rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].
Wymagania szczegółowe	1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...] w zakresie następujących tematów: 1.5) życie rodzinne i towarzyskie / 1.7) zakupy i usługi / 1.8) podróżowanie i turystyka. 2. Uczeń rozumie ze słuchu teksty o różnorodnej formie i długości (np. rozmowy, dyskusje, wywiady, wykłady, komunikaty, instrukcje, wiadomości, audycje radiowe i telewizyjne) w różnych warunkach odbioru. 6.1.: 2.3) znajduje w tekście określone informacje; 6.2.: 2.3) znajduje w tekście określone informacje; 6.3.: 2.3) znajduje w tekście określone informacje; 6.4.: 2.3) znajduje w tekście określone informacje.

Zadanie 7.

Wymagania ogólne	I. Znajomość środków językowych Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...]. II. Rozumienie wypowiedzi. Uczeń rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].
Wymagania szczegółowe	1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...] w zakresie następujących tematów: 1.6) żywienie. 3. Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o różnorodnej formie i długości (np. artykuły prasowe, recenzje, wywiady, teksty literackie). 7.1.: 3.3) znajduje w tekście określone informacje; 7.2.: 3.3) znajduje w tekście określone informacje; 7.3.: 3.3) znajduje w tekście określone informacje; 7.4.: 3.3) znajduje w tekście określone informacje.

Zadanie 8.

Wymagania ogólne	I. Znajomość środków językowych. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych
------------------	--

	(leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]). II. Rozumienie wypowiedzi. Uczeń rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].
Wymagania szczegółowe	1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...] w zakresie następujących tematów: 1.1) człowiek. 3. Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o różnorodnej formie i długości (np. artykuły prasowe, recenzje, wywiady, teksty literackie). 8.1.: 3.3) znajduje w tekście określone informacje; 8.2.: 3.3) znajduje w tekście określone informacje; 8.3.: 3.3) znajduje w tekście określone informacje; 8.4.: 3.3) znajduje w tekście określone informacje.

Zadanie 9.

Wymagania ogólne	I. Znajomość środków językowych. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]). II. Rozumienie wypowiedzi. Uczeń rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].
Wymagania szczegółowe	1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...] w zakresie następujących tematów: 1.1) człowiek / 1.4) praca. 3. Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o różnorodnej formie i długości (np. artykuły prasowe, recenzje, wywiady, teksty literackie). 9.1.: 3.6) rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu; 9.2.: 3.6) rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu; 9.3.: 3.6) rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu; 9.4.: 3.6) rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.

Zadanie 10.

Wymagania ogólne	I. Znajomość środków językowych Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]). II. Rozumienie wypowiedzi. Uczeń rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].
Wymagania szczegółowe	1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...] w zakresie następujących tematów: 1.2) dom / 1.4) praca / 1.5) życie rodzinne i towarzyskie.

	<p>3. Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o różnorodnej formie i długości (np. artykuły prasowe, recenzje, wywiady, teksty literackie).</p> <p>10.1.: 3.6) rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu;</p> <p>10.2.: 3.6) rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu;</p> <p>10.3.: 3.6) rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu;</p> <p>10.4.: 3.6) rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.</p>
--	--

Zadanie 11.

Wymagania ogólne	<p>I. Znajomość środków językowych. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]).</p> <p>II. Rozumienie wypowiedzi. Uczeń rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</p>
Wymagania szczegółowe	<p>1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...] w zakresie następujących tematów:</p> <p>11.1.: 1.3) szkoła;</p> <p>11.2.: 1.3) szkoła;</p> <p>11.3.: 1.3) szkoła;</p> <p>11.4.: 1.1) człowiek;</p> <p>11.5.: 1.1) człowiek.</p> <p>3. Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o różnorodnej formie i długości (np. artykuły prasowe, recenzje, wywiady, teksty literackie).</p> <p>11.1.: 3.3) znajduje w tekście określone informacje;</p> <p>11.2.: 3.3) znajduje w tekście określone informacje;</p> <p>11.3.: 3.4) określa intencje nadawcy/autora tekstu;</p> <p>11.4.: 3.3) znajduje w tekście określone informacje;</p> <p>11.5.: 3.1) określa główną myśl tekstu.</p>

Zadanie 12.

Wymagania ogólne	<p>I. Znajomość środków językowych Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]).</p> <p>II. Rozumienie wypowiedzi. Uczeń rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</p>
Wymagania szczegółowe	<p>1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...] w zakresie następujących tematów:</p> <p>1.5) życie rodzinne i towarzyskie.</p> <p>3. Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o różnorodnej formie i długości (np. artykuły prasowe, recenzje, wywiady, teksty literackie).</p>

	<p>12.1.: 3.3) znajduje w tekście określone informacje;</p> <p>12.: 3.2) określa główną myśl poszczególnych fragmentów tekstu;</p> <p>12.: 3.2) znajduje w tekście określone informacje;</p> <p>12.: 3.3) znajduje w tekście określone informacje;</p> <p>12.: 3.4) określa intencje nadawcy/autora tekstu.</p>
--	---

Zadanie 13.

Wymagania ogólne	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p>Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]).</p>
Wymagania szczegółowe	<p>1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...] w zakresie następujących tematów:</p> <p>1.5) życie rodzinne i towarzyskie.</p> <p>13. 1.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...].</p> <p>13. 2.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...].</p> <p>13. 3.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...].</p> <p>13.4.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...].</p>

Zadanie 14.

Wymagania ogólne	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p>Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]).</p>
Wymagania szczegółowe	<p>1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...] w zakresie następujących tematów:</p> <p>1.12) nauka i technika.</p> <p>14.1.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...].</p> <p>14.2.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...].</p> <p>14.3.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...].</p> <p>14.4.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...].</p>

Zadanie 15.

Wymagania ogólne	I. Znajomość środków językowych. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]).
Wymagania szczegółowe	1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...] w zakresie następujących tematów: 1.5) życie rodzinne i towarzyskie 15.1.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]. 15.2.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]. 15.3.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]. 15.4.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...].

Zadanie 16.

Wymagania ogólne	I. Znajomość środków językowych. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]).
Wymagania szczegółowe	1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...] w zakresie następujących tematów: 1.15) elementy wiedzy o krajach obszaru nauczanego języka 16.1.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]. 16.2.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]. 16.3.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]. 16.4.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...].

Zadanie 17.

Wymagania ogólne	I. Znajomość środków językowych. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]).
Wymagania szczegółowe	17.1.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]. 17.2.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]. 17.3.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]. 17.4.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...].

Zadanie 18.

Wymagania ogólne	I. Znajomość środków językowych. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]).
Wymagania szczegółowe	18.1.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]. 18.2.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]. 18.3.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...]. 18.4.: 1. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...].

Zadanie 19.

Wymagania ogólne	I. Znajomość środków językowych Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...]. III. Tworzenie wypowiedzi. Uczeń tworzy [...] dłuższe wypowiedzi pisemne, bogate i spójne pod względem treści [...].
Wymagania szczegółowe	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...] w zakresie następujących tematów: 1.1) człowiek / 1.5) życie rodzinne i towarzyskie / 1.12) nauka i technika. 5. Uczeń tworzy dłuższe wypowiedzi pisemne [...] bogate i spójne pod względem treści: IV.1.P 5.3) przedstawia fakty z teraźniejszości i przeszłości; IV.1.P 5.5) wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia; IV.1.P 5.7) przedstawia wady i zalety różnych rozwiązań i poglądów; IV.1.R 5.2) przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu. 7. Uczeń reaguje w formie dłuższego, złożonego tekstu pisanego [...] w sytuacjach formalnych i nieformalnych: IV.1.P 7.2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia; IV.1.R 7.6) wyraża swoje opinie; IV.1.R 7.3) przedstawia opinie i argumenty. 12. Uczeń stosuje [...] strategie kompensacyjne [...] w przypadku, gdy nie zna lub nie pamięta jakiegoś wyrazu. 13. Uczeń posiada świadomość językową [...].

Zadanie 20.

Wymagania ogólne	I. Znajomość środków językowych Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...]. III. Tworzenie wypowiedzi. Uczeń tworzy [...] dłuższe wypowiedzi pisemne, bogate i spójne pod względem treści [...].
------------------	--

Wymagania szczegółowe	<p>1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...] w zakresie następujących tematów: 1.12) nauka i technika / 1.1) człowiek.</p> <p>5. Uczeń tworzy dłuższe wypowiedzi pisemne [...] bogate i spójne pod względem treści: IV.1.P 5.3) przedstawia fakty z teraźniejszości i przeszłości; IV.1.P 5.5) wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucie; IV.1.P 5.7) przedstawia wady i zalety różnych rozwiązań i poglądów; IV.1.R 5.2) przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu.</p> <p>7. Uczeń reaguje w formie dłuższego, złożonego tekstu pisanego [...] w sytuacjach formalnych i nieformalnych: IV.1.P 7.2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia; IV.1.R 7.6) wyraża swoje opinie; IV.1.R 7.3) przedstawia opinie i argumenty.</p> <p>12. Uczeń stosuje [...] strategie kompensacyjne [...] w przypadku, gdy nie zna lub nie pamięta jakiegoś wyrazu.</p> <p>13. Uczeń posiada świadomość językową [...].</p>
-----------------------	--

Zadanie 21.

Wymagania ogólne	<p>I. Znajomość środków językowych Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</p> <p>III. Tworzenie wypowiedzi. Uczeń tworzy [...] dłuższe wypowiedzi pisemne, bogate i spójne pod względem treści [...].</p>
Wymagania szczegółowe	<p>1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych [...] w zakresie następujących tematów: 1.1) człowiek / 1.3) szkoła / 1.14) państwo i społeczeństwo.</p> <p>5. Uczeń tworzy dłuższe wypowiedzi pisemne [...] bogate i spójne pod względem treści: IV.1.P 5.3) przedstawia fakty z teraźniejszości i przeszłości; IV.1.P 5.5) wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia; IV.1.P 5.7) przedstawia wady i zalety różnych rozwiązań i poglądów; IV.1.R 5.2) przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu.</p> <p>7. Uczeń reaguje w formie dłuższego, złożonego tekstu pisanego [...] w sytuacjach formalnych i nieformalnych: IV.1.P 7.2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia; IV.1.R 7.6) wyraża swoje opinie; IV.1.R 7.3) przedstawia opinie i argumenty.</p> <p>12. Uczeń stosuje [...] strategie kompensacyjne [...] w przypadku, gdy nie zna lub nie pamięta jakiegoś wyrazu.</p> <p>13. Uczeń posiada świadomość językową [...].</p>